

XARXA D'ATENEUS COOPERATIUS

**Memòria
2019-2020**

Índex

1. Orígens de la XAC

- 1.1. Antecedents
- 1.2. Els Ateneus Cooperatius com a agents de transformació socioeconòmica dels territoris

2. Model organitzacional actual

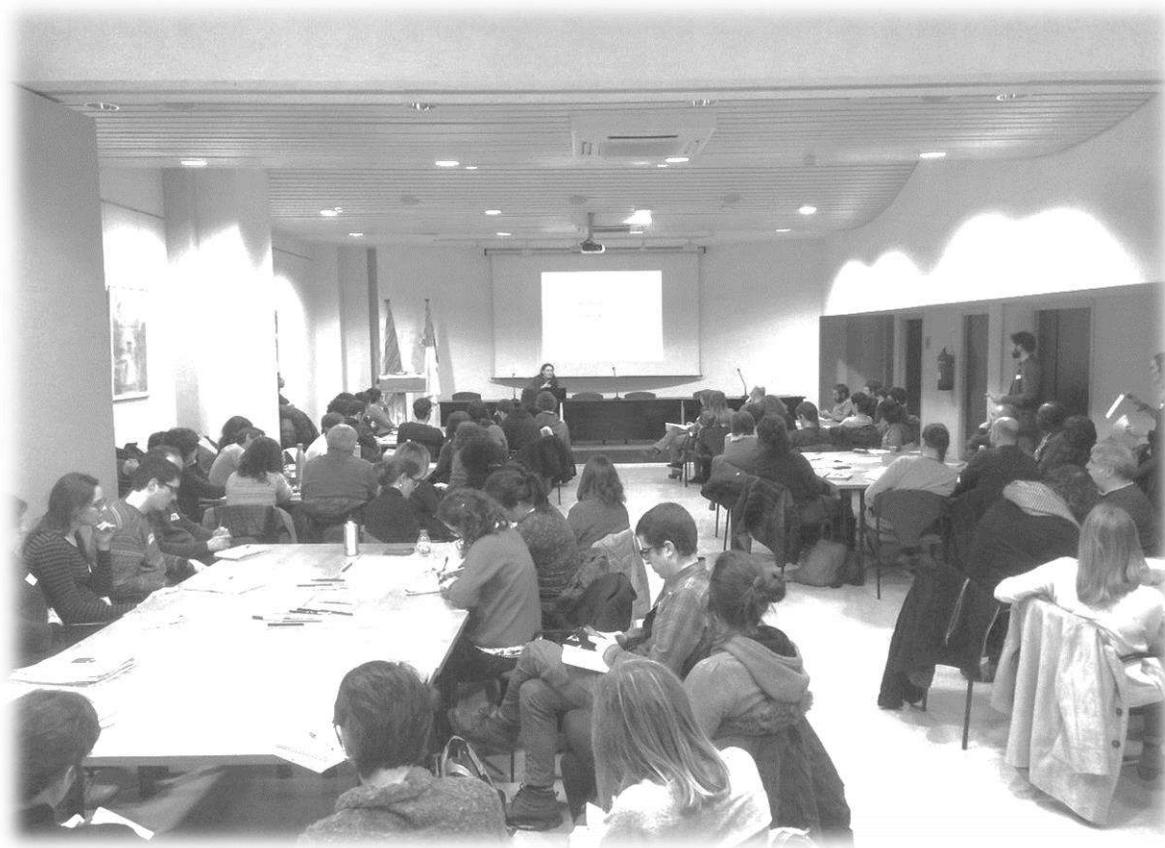
- 2.1. L'Assemblea de la XAC
- 2.2. El Grup Motor
- 2.3. Els Grups de Treball

3. Relacions externes

4. Activitat de la XAC

- 4.1. Activitat de l'Assemblea
- 4.2. Activitat del Grup Motor
- 4.3. Activitat dels Grups de Treball

3		
4		
6		
8		
10		
11		
12		
15		
20		
25		
28		
30		
	• Grups coordinats des de OT i DG	31
	• GT Acompanyaments	31
	• GT Agroecologia	33
	• GT Aliances i prescriptores	35
	• GT Comunicació	37
	• GT Diagnosi i mapeig	39
	• GT Educació	41
	• GT Habitatge	43
	• GT Relleu Cooperatiu	45
	• Grups generats per la pròpia XAC	47
	• GT Justificació	47
	• GT Formació	50
	• GT Back office	52
	• GT Mesures Covid-19	54
	5. Conclusions i reptes	56
	• 5.1. Conclusions tècniques	57
	• 5.2. Conclusions estratègiques	58
	• 5.3. Reptes de futur	59

1. **Orígens** **de la XAC**

1.1. Antecedents

Des del 2016 es desplega al territori català la Xarxa d'Ateneus Cooperatius¹, un seguit de 14 dispositius adreçats a la promoció i el foment del cooperativisme, l'Economia Social i Solidària² i a la creació de cooperatives i d'ocupació de qualitat dins de l'ESS. Al 2017 s'inicien unes primeres coordinacions entre Ateneus Cooperatius³ diversos, amb la voluntat de generar un espai on compartir informació, procediments, objectius, valors i processos, que ajudin als AC a assolir els seus objectius específics i els comuns de tots els AC.

Durant el 2018 i el 2019 van succeir-se trobades entre AC, i es va diferenciar un espai de trobada, coneixença i reconeixement de caràcter plenari, amb la participació de dos o tres persones de cadascun dels AC, i un espai més reduït en forma de Grup Motor, que entomava aquelles tasques que eren bolcades a l'espai de la XAC entre l'espai d'assemblees. S'entomà, el 2018, el procés de debat sobre l'Idèari dels AC, un document de treball amb la Generalitat de Catalunya per definir la naturalesa, funció, valors i pràctiques dels AC.

Les successives trobades entre els AC per debatre les qüestions plantejades quedaren recollides en un document⁵ i tingueren també com a efecte l'establiment d'un espai en què els AC han compartit inquietuds, voluntats i necessitats.

El 2019 ja es va consolidar el caràcter bimensual dels espais plenaris, i mensual del GM, que ràpidament va començar a generar comissions de treball específiques per treballar aspectes tan diferents com el desenvolupament de l'ideari per la nova ordre, el seguiment dels temes que requerien consens i que es deriven dels grups de treball⁶, les relacions amb l'Oficina Tècnica, la governança de l'espai, o la generació d'aliances i relacions amb entitats representatives del sector. Aquestes comissions del GM treballaven entre espais de trobades del GM i validaven les seves conclusions o accions al propi GM o a les assemblees generals de la XAC.

La nova convocatòria 2019-2020 no va modificar aquesta estructura de funcionament mensual del GM i de les assemblees generals, però sí que es va valorar la possibilitat de

(1) Xarxa d'Ateneus Cooperatius: XAC / (2) Economia Social i Solidària: ESS / (3) Ateneus Cooperatius: AC / (4) Grup Motor: GM / (5) Veure [document](#) / (6) Grups de Treball: GT

concentrar en quatre assemblees generals i no pas en cinc o sis com es venia fent. La primera trobada del GM es va fer el 12 de novembre, i la primera de les assemblees el 21 del mateix mes, on es va fer la presentació dels nous ateneus i de noves entitats als diferents ateneus, es va aprovar el funcionament dels grups de treball i com es traspassaven la informació amb el GM, el seguiment i validació de l'ideari de la nova ordre i de les relacions obertes per la XAC.

Tanmateix, es va aprovar cercar un proveïdor per fer una proposta de governança de l'espai i el calendari anual de les assemblees, així com una proposta de formacions per les persones dels ateneus que coincidirien amb les assemblees generals. Tant els GM com les assemblees generals es celebrarien de forma descentralitzada a tots els territoris dels AC.

La novetat que es va aprovar era que el GM deixava de ser participat només per alguns AC, sinó que s'incorporaven la seva totalitat, responent també al fet que per primera vegada a les

trobades de la XAC hi participaven els 14 AC, respecte als 12 que havia estat el màxim de participació.

La declaració de l'estat d'alarma el 13/03/2020 va trasbalsar el conjunt del funcionament dels AC, com el del conjunt de la societat. Les primeres setmanes d'incertesa la XAC es va centrar en vetllar pel manteniment de l'activitat dels mateixos, la seva cobertura com a servei essencial, i explorar com podien esdevenir-se en programes útils per donar resposta a les necessitats derivades de la pandèmia, fer una diagnosi de l'impacte de la situació a les entitats dels respectius territoris, mantenir informat a tot el teixit cooperatiu i comunitari del territori de les mesures laborals i fiscals que s'anaven creant, així com aprofundir en la coordinació entre AC en situació de confinament. En aquest context es va passar a espais de trobada setmanals del GM fins a mitjans del mes de juny, quan van tornar a canviar la freqüència de trobada a quinzenals, que es van mantenir fins al final de la convocatòria, en espais de durada de 2,5 hores en els que han participat la totalitat dels AC.

1.2. Els Ateneus Cooperatius com a agents de transformació socioeconòmica dels territoris

Hi ha hagut quatre assemblees generals de la XAC i 23 assemblees del GM al llarg de la convocatòria, fet que indica la intensificació i la consolidació de la pròpia XAC: el procés de disseny de la nova ordre i dels serveis que han d'oferir els AC juntament amb els cercles territorials i sectorials en un futur, l'avenç cap a fórmules plurianuals o de concertació, la gestió de la situació de pandèmia pels AC i les reaccions necessàries (campanyes de diagnosi i de comunicació), la ideació d'accions conjuntes entre diversos AC a través de mitjans telemàtics, les relacions amb l'Oficina Tècnica presents i futures, i la difícil articulació del funcionament dels grups de treball amb el GM i els conseqüents debats recurrents sobre la governança de la XAC (vinculació de les decisions preses, sobirania dels grups de treball, interlocutors i figures pont entre els grups i el GM, entre d'altres), però també el fet que la XAC passi a ser un "agent" que es relacioni amb altres agents (XES, FCTC, XMESS, XNEJ, etc.). Dels espais de trobada entre AC sorgeixen processos de transferència de coneixements, rèplica de bones pràctiques, de

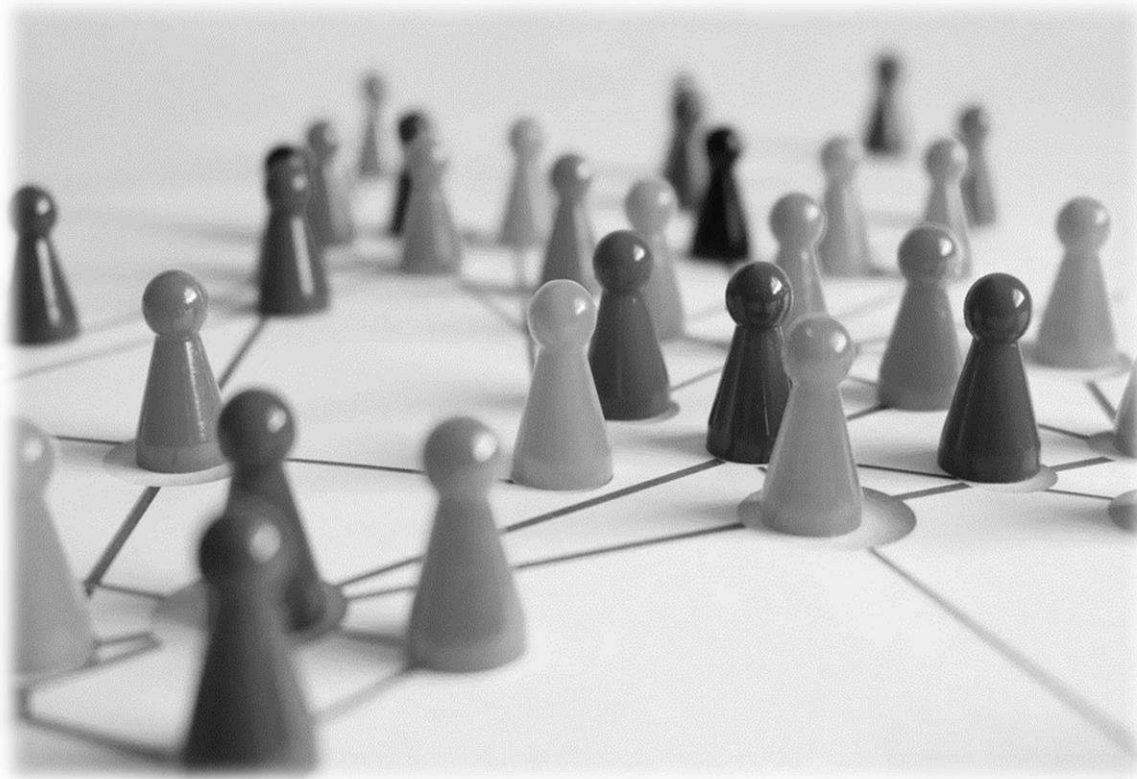
compartir eines i metodologies, però també d'una anàlisi crítica de les relacions econòmiques que travessen el país, i el debat de com els AC poden -essent un agent més de l'ESS en aquest cas molt arrelat als territoris- esdevenir elements actius de transformació socioeconòmica.

A través de la relació amb les federacions de cooperatives i altres entitats d'agregació de l'ESS del país, així com amb la Generalitat de Catalunya, poden esdevenir eines eficients d'aterratge de les propostes o iniciatives que puguin sortir d'aquests espais, alhora que poden ser espais naturals de trobada i proximitat territorial que permetin generar propostes perquè aquestes entitats nacionals les puguin incorporar en els seus debats.

Més enllà, els AC també poden esdevenir motors i agents actius de transformació socioeconòmica dels seus territoris i del conjunt del país. L'establiment de línies de treball entre AC poden servir per lligar producció en l'àmbit rural amb el consum concentrat a l'àmbit urbà, per exemple, o servir per transferir pro

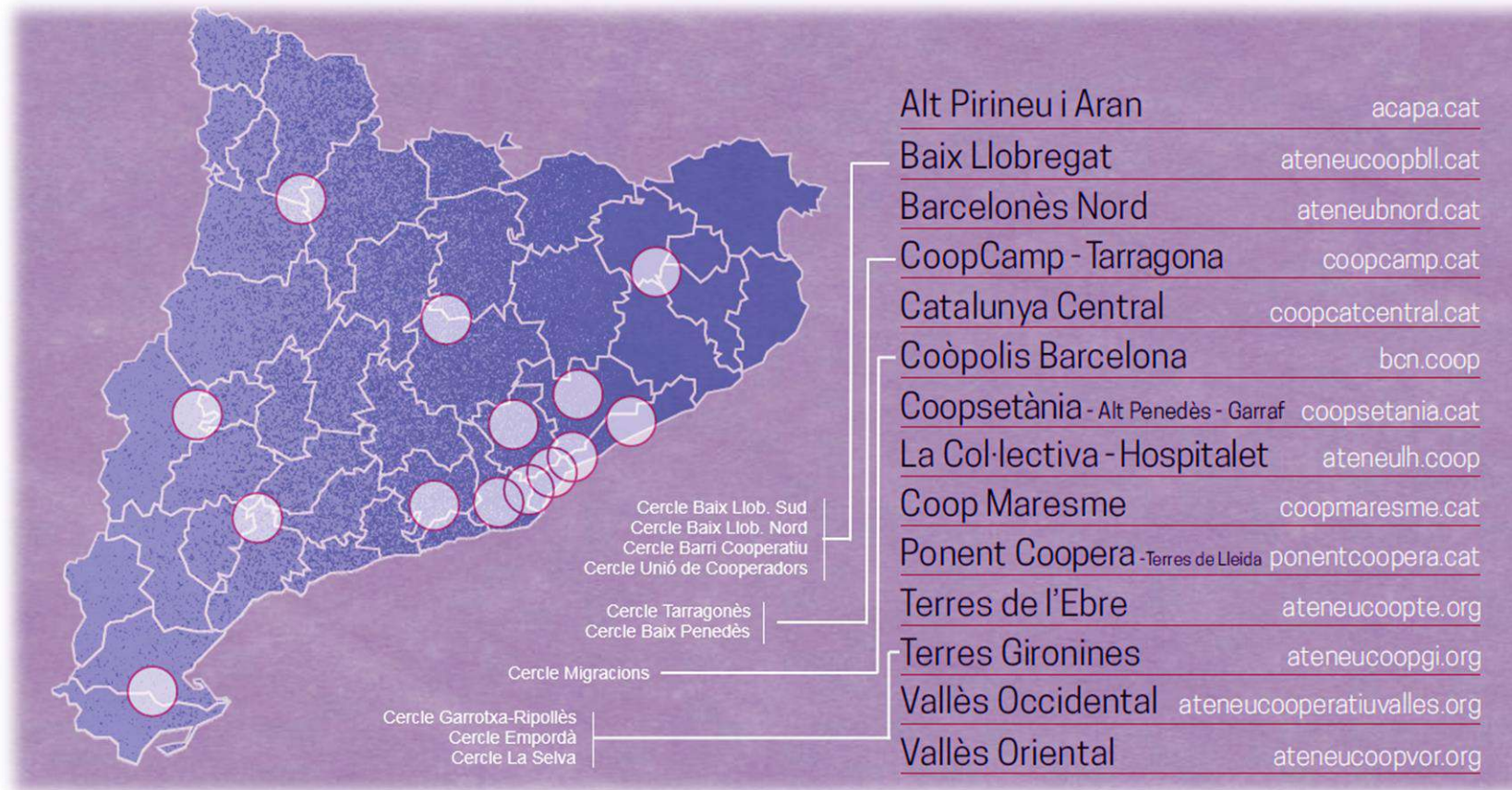
-cessos de constitució de comunitats energètiques locals, o plataformes per l'escalabilitat d'iniciatives que depassin un àmbit territorial concret.

Nombrosos AC i els seus cercles territorials i sectorials aglutinen cooperatives o altres entitats de l'ESS amb una visió transformadora, llegint la convocatòria de subvencions dels AC com una oportunitat per treballar amb altres entitats dels respectius territoris i analitzar la situació i les perspectives o oportunitats de desenvolupament de l'ESS i del cooperativisme en aquests territoris.

2. **Model** **organitza-** **cional** **actual**

Mapa 2019-2020 amb els 14 Ateneus Cooperatius i els seus 10 cercles estratègics:

2.1. L'Assemblea de la XAC

L'Assemblea de la XAC està formada per les entitats agrupades dels catorze AC amb l'objectiu de validar i vetllar per l'estratègia de la pròpia xarxa i treballa per tal d'assegurar la transferència i transparència de l'activitat de l'Assemblea cap al territori. També hi ha participat l'Oficina Tècnica quan ha estat necessari. A més, es contempla la participació d'altres entitats a títol informatiu. Cada AC decideix com articula la seva representació a l'Assemblea.

L'Assemblea es relaciona, principalment, amb el GM de la XAC, amb la Direcció General de l'Economia Social, el tercer sector i les cooperatives, i amb altres entitats representatives de l'Economia Social i Solidària. A banda, també ha participat en trobades d'intercanvi amb altres agents com són els Grups d'Acció Local i la Xarxa d'Emancipació Juvenil

Qui hi participa?

- 14 AC amb els cercles corresponents (si en tenen)
- Oficina Tècnica del Programa d'ES
- Altres entitats segons s'escaigui

Amb quin objectiu?

- Compartir estratègies d'actuació dels diversos AC
- Compartir tècnicament plans de treball dels diversos AC
- Conèixer pràctiques i propostes d'altres AC per valorar-ne la replicabilitat.
- Detectar necessitats i propostes d'interlocució de la XAC

Cada quan?

- Cada 2 mesos (4 trobades anuals aprox.)

2.2. El Grup Motor

El Grup Motor de la XAC està format per un membre de cada AC, designat en funció del que cada AC consideri oportú.

Les funcions del GM son executar i elaborar les propostes sorgides de l'Assemblea, i fer propostes a la mateixa sobre qüestions a abordar i interlocutar, d'acord amb les estratègies compartides. Amb l'inici de l'estat d'alarma, es detecta la necessitat de reforçar la coordinació entre tots els AC i l'oportunitat de posar-nos a treballar juntes des del GM per donar resposta a la demanda de la DG, a les necessitats detectades als territoris i a generar un espai per compartir les realitats i, d'aquesta manera, assolir els objectius i els nous reptes.

Des de la XAC es fa un pla de treball conjunt adaptat al nou edicte, que modifica els objectius i accions de l'ordre, pensats per donar resposta a les necessitats que es van detectant en el territori.

Qui hi participa?

- Una persona representant de cada AC

Amb quin objectiu?

- Recollir i elaborar propostes sorgides de l'Assemblea de la XAC
- Preparar i facilitar el treball de les Assemblees de la XAC
- Elaborar propostes de manera proactiva
- Interlocutar d'acord amb les estratègies d'articulació sorgides de l'Assemblea
- Representar els AC en les seves relacions externes

Cada quan?

- Cada 2 mesos (4 trobades anuals aproximadament)

2.3. Els Grups de Treball

Els Grups de Treball són espais conformats pel personal tècnic dels diferents Ateneus on s'aborden temàtiques específiques relacionades amb l'activitat quotidiana dels Ateneus Cooperatius. La participació als grups de treball no és obligatòria, sinó que cada Ateneu i participa en funció del seu interès i disponibilitat. En aquest sentit, els nivells de participació són força diversos en funció del grup de treball.

En un inici, la creació grups de treball es van impulsar i dinamitzar des de l'OT, i la temàtica d'aquests estava força centrada en qüestions relacionades directament amb l'Ordre. Amb el pas del temps han sorgit noves necessitats a les quals s'ha donat resposta mitjançant la creació de nous grups de treball gestionats directament des de la pròpia XAC. A continuació, trobareu tota la informació detallada.

Grups coordinats des de l'OT i la DG

- GT Acompanyaments
- GT Agroecologia
- GT Aliances i prescriptores
- GT Comunicació
- GT Diagnosi i mapeig
- GT Educació
- GT Habitatge
- GT Relleu Cooperatiu

Grups generats per la pròpia XAC

- GT Formació
- GT Justificació
- GT Mesures Covid-19
- GT Back office
- GT Cures (grup latent)

Grups coordinats des de l'OT i la DG

Qui hi participa?

- 14 AC: segons interessos i necessitats, tot procurant que les participants siguin executores de les actuacions
- Oficina Tècnica de la XAC

Amb quin objectiu?

- Respondre a les necessitats tècniques dels AC de compartir les actuacions
- Compartir eines, materials, etc. per tal de facilitar la tasca dels AC
- Co-construir continguts i protocols
- Desenvolupar propostes estratègiques per encàrrec de l'Assemblea de la XAC

Cada quan?

- Segons el ritme i necessitats del grup de treball. És un grup de treball continu que es coordina virtualment i es troba quan cal físicament

Grups generats per la pròpia XAC

Qui hi participa?

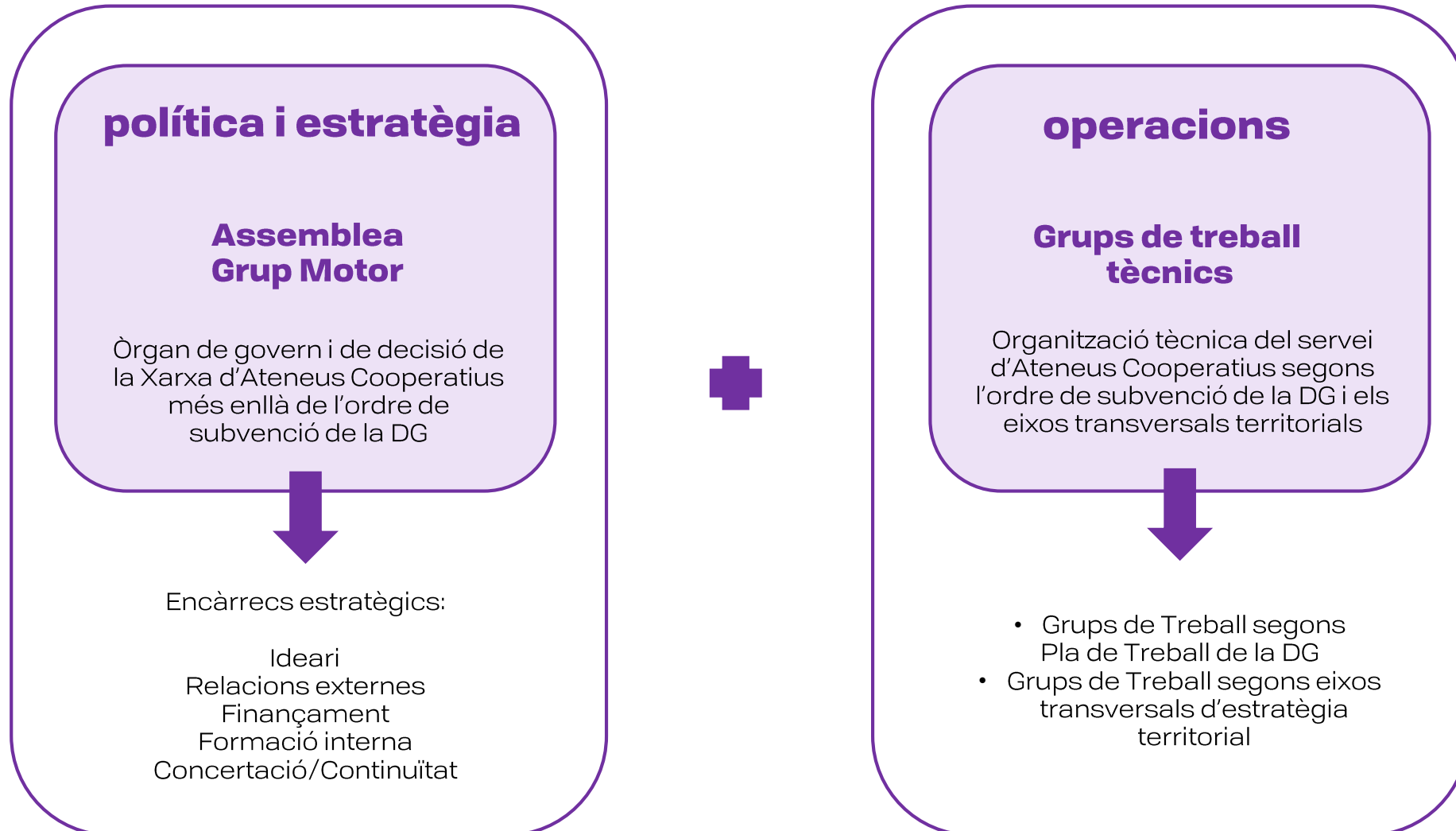
- 14 AC: segons els interessos i les necessitats, tot procurant que les participants siguin executores de les actuacions

Amb quin objectiu?

- Respondre a les necessitats tècniques dels AC de compartir les actuacions
- Compartir eines, materials, etc. per tal de facilitar la tasca dels AC
- Co-construir continguts i protocols
- Desenvolupar propostes estratègiques per encàrrec de l'Assemblea de la XAC

Cada quan?

- Segons ritme i necessitats del grup de treball. És un grup de treball continu que es coordina virtualment i es troba quan cal físicament

3. **Relacions** **externes**

Direcció General d'Economia Social, les Cooperatives, el Tercer Sector i l'Autoempresa

Interacciona per diferents vies amb el GM per fer seguiment de com es recullen les propostes de l'ideari a la nova ordre, terminis, novetats de les convocatòries d'Ateneus i Singlars i temes de justificació. **www.aracoop.coop**

Oficina Tècnica del Programa d'Economia Social

Actualment gestionada per Tàndem Social, SCCL. Dinamització, seguiment de tots els Grups de Treball (a excepció dels creats des de la pròpia XAC) i coordinació amb el GM. **www.tandemsocial.coop**

Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya (FCTC)

Entitat que representa el cooperativisme de treball federat a Catalunya. S'hi han mantingut trobades per intercanviar punts de vista i seguiment de l'ideari dels AC per arribar a consensos en el servei públic dels Ateneus, coordinar activitats formatives, línies estratègiques, convocatòries d'ajuts i necessitats dels territoris. La voluntat és la de mantenir una relació fluïda en la qual els AC puguin actuar de "caixa de ressonància" de les accions i propostes als seus territoris, i la FCTC pugui rebre propostes des dels AC a nivell d'intercooperació, sobre circuits locals, sobre articulació sectorial o territorial, etc. **www.cooperativest treball.coop**

Xarxa d'Economia Solidària (XES)

S'està treballant per explorar línies de col·laboració en el territori entre els AC i la XES i poder definir bé els canals de comunicació per millorar la relació fins al moment. **www.xes.cat**

Xarxa de Municipis per l'Economia Social i Solidària (XMESS)

L'objectiu és coordinar accions de visibilització de l'ESS en l'àmbit municipal i d'ambdós organismes (XMESS i XAC) en el territori, compartir informació o recursos i generar possibles formacions conjuntes. Fins ara s'ha interactuat des d'alguns AC individualment. Enguany s'han fet dues trobades entre XMESS i GM i s'ha contemplat la possibilitat de fer una trobada més àmplia. **www.xmess.cat**

Confederació de Cooperatives de Catalunya

És l'entitat de màxima representació del cooperativisme català, que agrupa a les federacions de les diferents branques. El 2019 hi ha hagut un relleu important en els seus òrgans i estructura i han agafat un paper molt més proactiu que el que han tingut els darrers anys.

Entenent que hi ha d'haver espais de trobada a nivell polític i a nivell de desplegament d'accions al territori, des de la XAC i la DG se'ls va fer arribar la proposta d'ideari dels AC, document que la CCC va estar discutint uns mesos. Els agents imbrincats en l'ESS són conscients de la feina i implantació territorial que tenen els AC, fet que ha de poder facilitar els rols d'aquests. S'està pendent d'un retorn "oficial" de l'ideari. **www.cooperativescatalunya.coop**

Associació Economia Social Catalunya (AESCAT)

Organització sense afany de lucre i de quart nivell que agrupa les principals plataformes de representació de les diferents famílies de l'economia social de Catalunya: la Confederació de Cooperatives, la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social, la Confederació Empresarial del Tercer Sector Social, la Federació de Mutualitats i la Xarxa d'Economia Solidària. L'objectiu és mantenir el contacte per aportar propostes o esdevenir eina. **www.economiasocialcatalunya.cat**

Coop57, SCCL

Coop57 és, a dia d'avui, la principal entitat financera de l'ESS catalana i, per tant, moltes de les entitats dels AC hi estan relacionades. A banda de poder disposar d'informació actualitzada dels seus productes i línies que puguin ajudar als projectes que s'acompanyen des dels AC, Coop57 ha participat activament en el Fons de Contingència de l'ESS i en altres iniciatives que cerquen apropar el finançament a entitats amb especial vulnerabilitat. Donat que treballen sempre des de la proximitat, el paper dels AC dins de l'ecosistema dels seus territoris pot ser molt rellevant. **www.coop57.coop**

Reempresa

La relació amb aquesta entitat s'ha basat en l'elaboració d'un conveni de col·laboració entre Reempresa i els AC que facilitarà donar a conèixer la fórmula cooperativa com a eina de relleu empresarial o crear material de difusió, entre d'altres accions vinculades a la promoció del relleu cooperatiu. **www.reempresa.org**

Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació

S'està treballant per establir línies de col·laboració, resoldre i millorar els aspectes amb què interaccionen el DARPA i els AC. S'ha treballat Formació Continuada i el tema de la Jove Incorporació.

www.agricultura.gencat.cat

Associació d'Iniciatives Rurals de Catalunya (ARCA)

La relació amb ARCA prové des del GM i té l'objectiu de compartir i trobar punts en comú en els programes de promoció de l'ESS i el desenvolupament local en territoris rurals.

www.desenvolupamentrural.cat

Registres de Cooperatives

Un dels objectius principals de la relació amb els registres de cooperatives ha estat el de validar un model d'estatuts pels diferents tipus de cooperatives. La intenció és seguir treballant amb aquests tipus d'organismes oficials. Seu a Barcelona (central i territorial), Girona, Lleida, Tarragona i Terres de l'Ebre. **www.treball.gencat.cat**

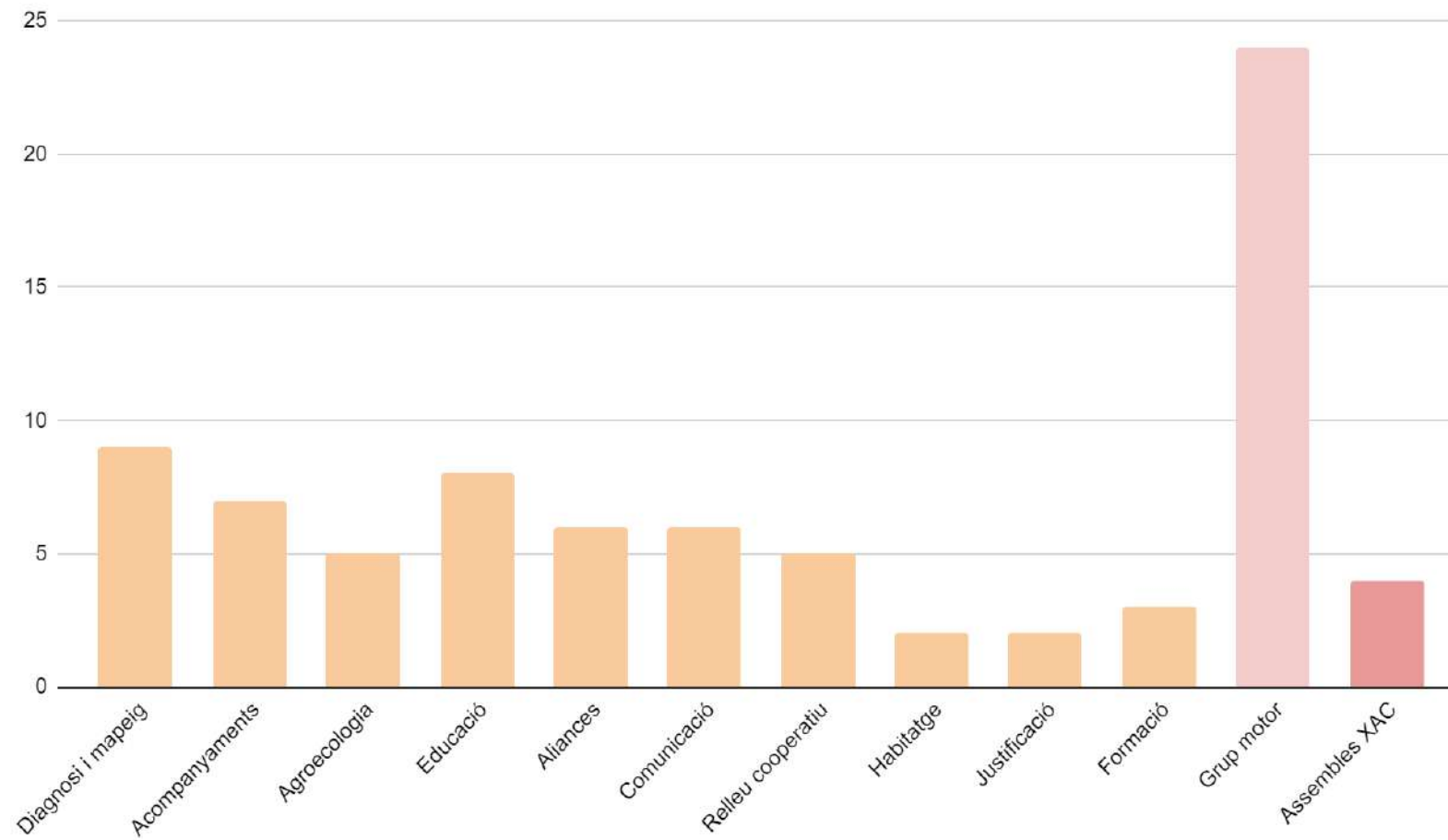
Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil (XNEJ)

Impulsada per la Direcció General de Joventut i l'Agència Catalana de la Joventut de la Generalitat. Però els principals components són els ajuntaments i els consells comarcals. Primera trobada al novembre 2020 per presentar els serveis de cadascun dels dos organismes (XAC i XNEJ). Treballar per establir sinergies a nivell de cada territori. **www.jovecat.gencat.cat**

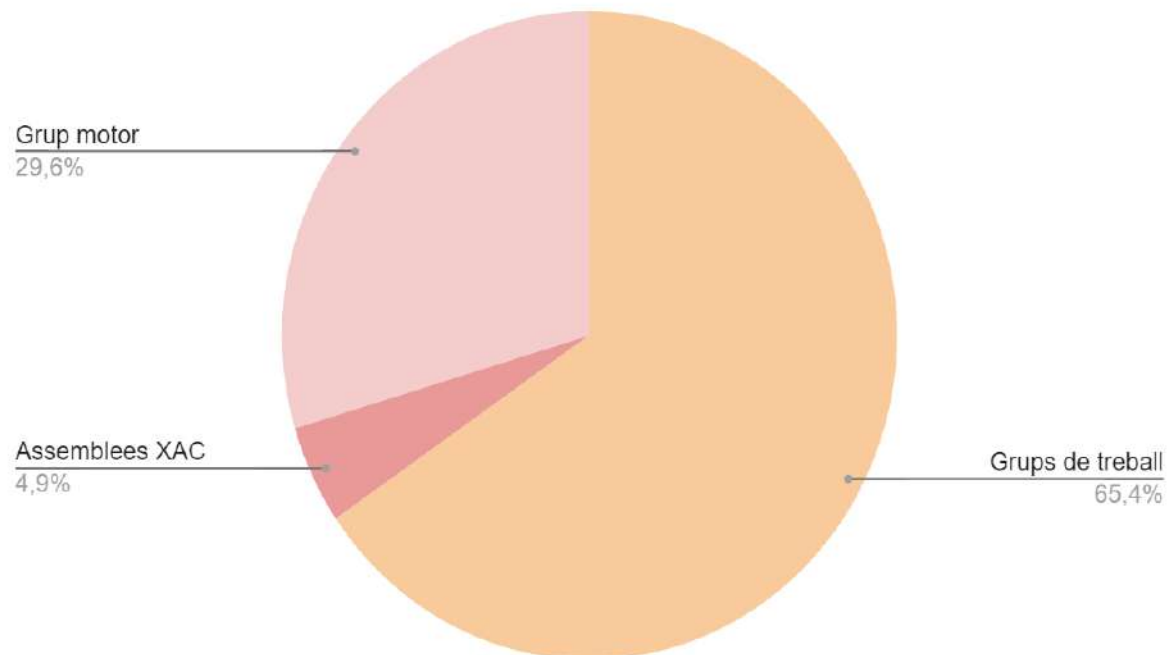

4. **Activitat** **de la XAC**

Número de reunions

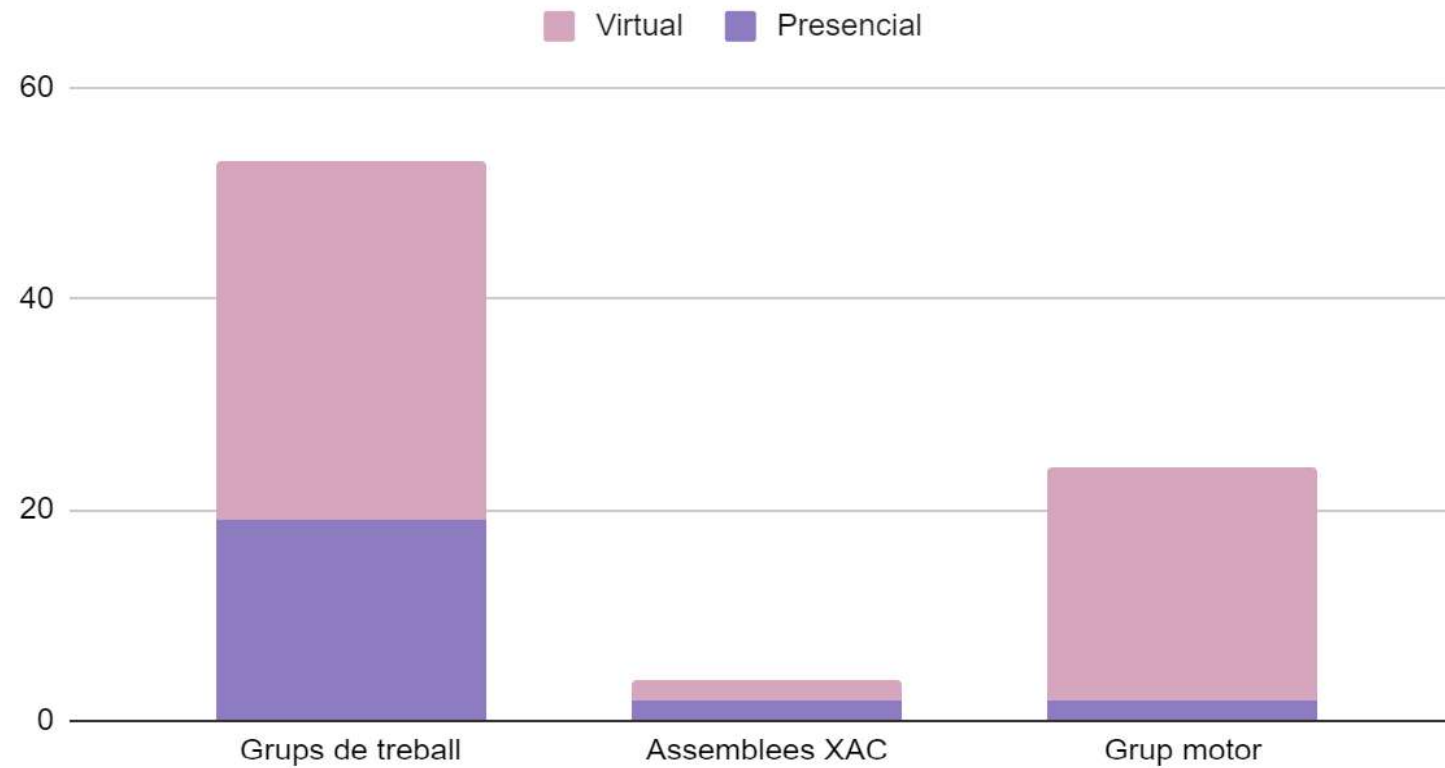

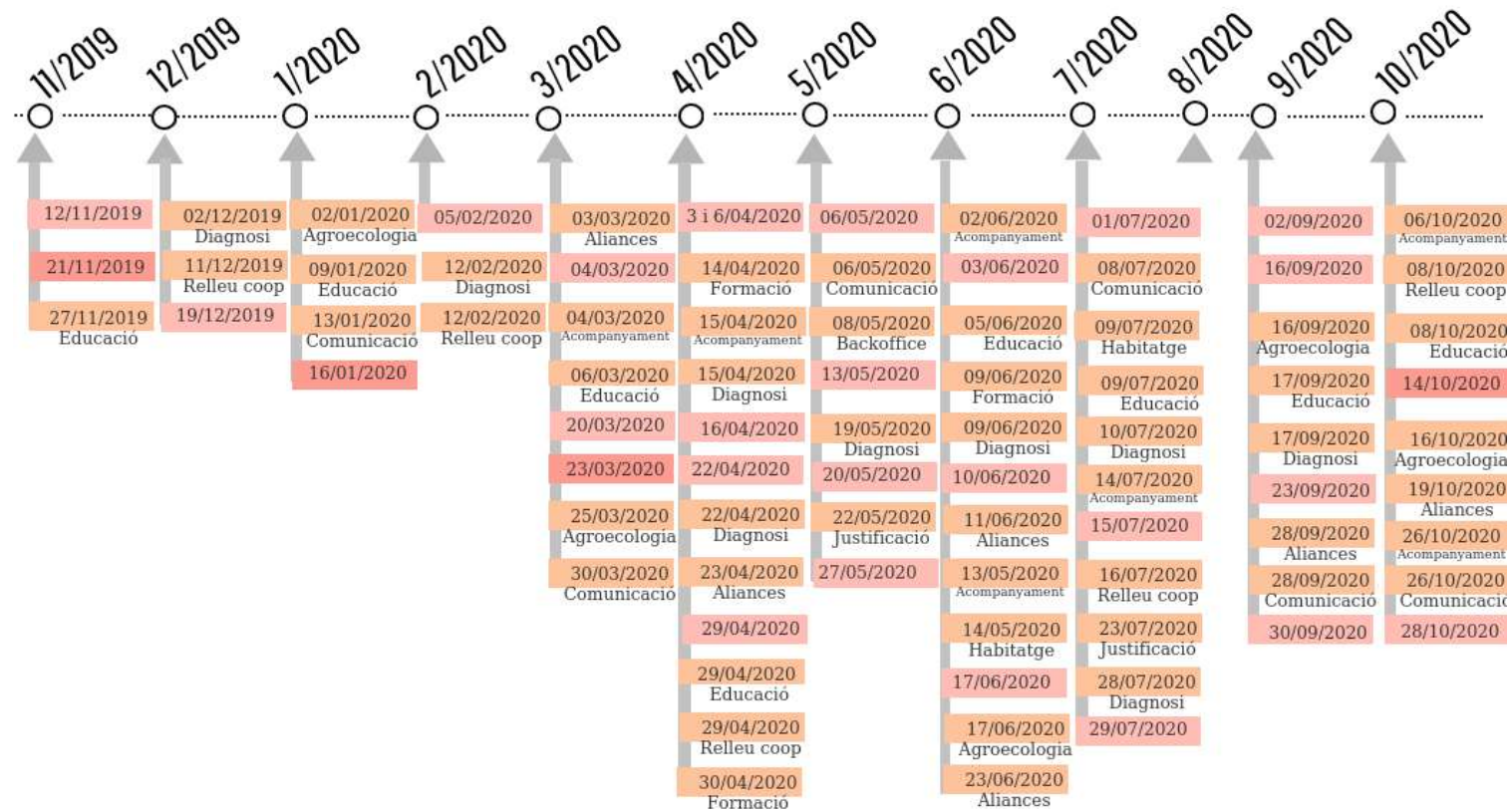
Percentatge de l'activitat de la XAC

	Presencial	Virtual	TOTAL
Grups de treball	19	35	54
Assemblees XAC	2	2	4
Grup motor	2	22	24
TOTAL	23	58	81

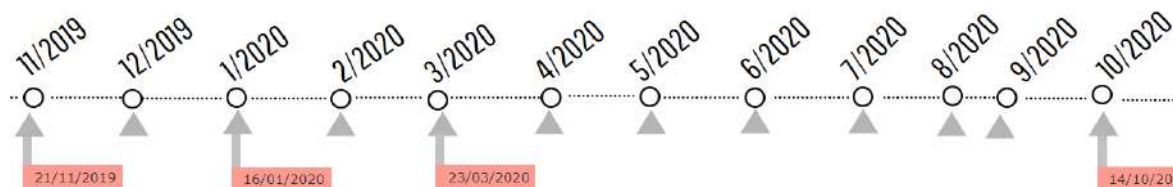
Número de reunions virtuals / presencials

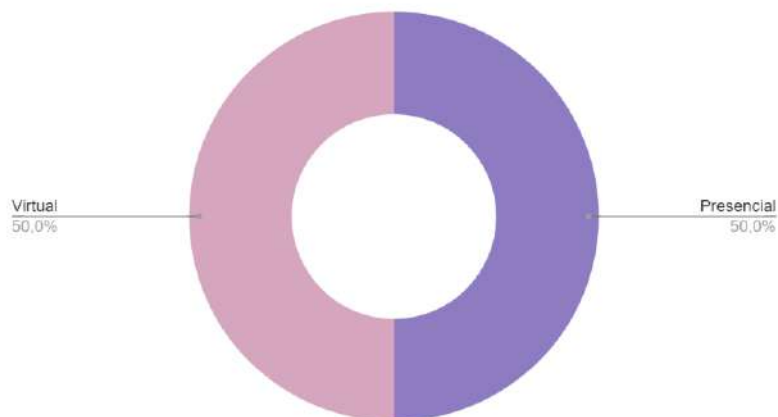
4.1. Activitat de l'Assemblea

Nº trobades: 4

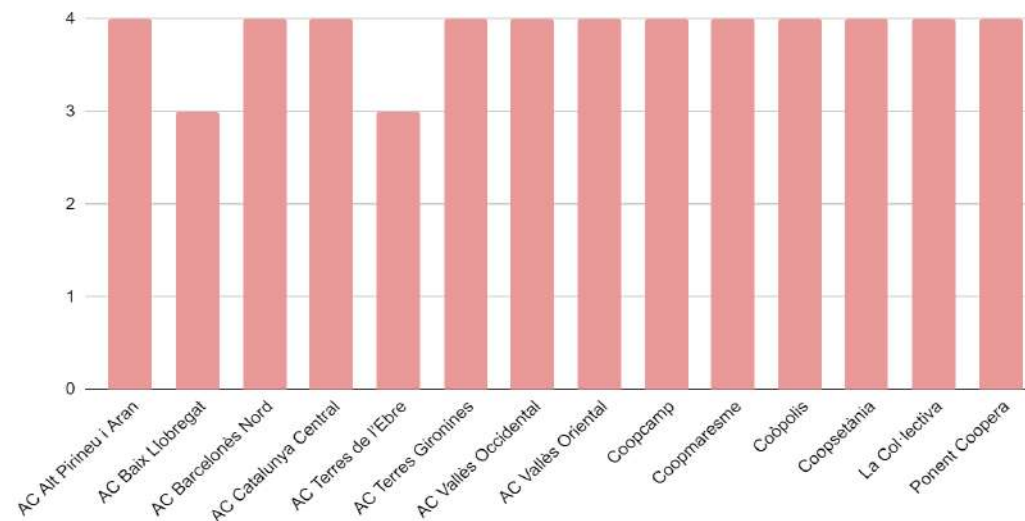
Presencialitat:

Assemblees XAC

Participació:

Número de reunions que s'ha participat per Ateneu Cooperatiu

Projectes, accions i acords a destacar

- Interlocutar com a XAC amb totes les entitats representatives per poder explicar l'ideari i cap on es vol caminar.
- Conèixer diferents experiències de concertació: formació específica sobre llei Aragonès i articulació de preguntes i consultes per incloure-les dins del calendari de formacions de la XAC
- Establir una estratègia de col·laboració de la XAC amb la Federació de Cooperatives de Treball (FCTC)
- En relació a la governança de la XAC: acord que AC estiguin representats al GM ja sigui participant-hi directament ho a través d'enllaçar amb els GT i establir referents entre el GM i els GT per establir un mecanisme formal perquè tots els GT tinguin un canal de comunicació directa amb el GM i poder garantir la seva participació a la XAC
- Demanda d'una proposta de procés d'acompanyament i de pressupost per la governança de la XAC
- Sobre el finançament per sostenir la XAC: Realitzar una proposta concreta de finançament, traslladar-la a la DG i vetllar-la. Donar-li valor al que representa la XAC per la DG i com li agilitza i optimitza processos.
- ☀ • Elaboració d'un document conjunt per adaptar l'activitat dels AC durant el període de confinament i estat d'alarma decretat que conté l'opció d'adaptar els serveis a les necessitats emergents, mantenir les activitats programades en format virtual i incorporació d'un redireccionament de l'activitat en base a l'estat d'alarma; la proposta contempla l'adaptació dels indicadors
- ☀ • Fer petició a la DG que es tingui en compte la situació de crisi de cara a definir indicadors pel període 2020-2021
- ☀ • Fons Cooperatiu per l'Emergència Social i Sanitària

* S'han assenyalat amb una icona ☀ d'aquí en endavant, aquelles accions relacionades amb la situació provocada per la pandèmia

Fons Cooperatiu per a l'Emergència Social i Sanitària

Davant la crisi sanitària, social i econòmica produïda arran de la pandèmia de la Covid-19, l'ESS s'auto-organitza per fer front a l'emergència social i sanitària practicant el suport mutu i la solidaritat. Per tal de donar suport a aquests esforços i tenint en compte també les dificultats que pateixen avui els projectes col·lectius, diferents organitzacions de l'ESS catalana impulsen el Fons Cooperatiu per l'emergència Social i Sanitària.

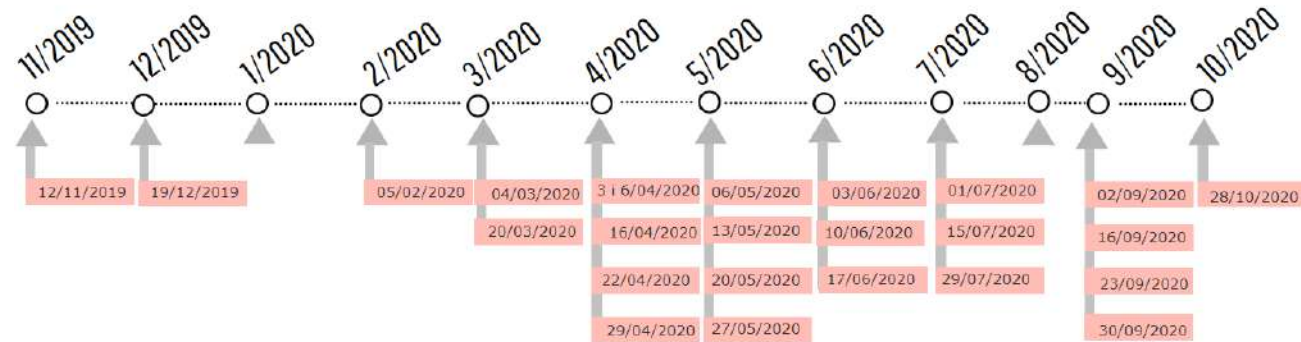
Les impulsores d'aquest fons són: Fundació Coop57, Fundació Goteo, FCTC, Coop57, Fundació Roca Galès, XES, Fiare Banca Ètica, XAC, Opcions de Consum Responsable, FETS, Grup Ecos, Teler Cooperatiu de Sabadell, XES Garrotxa, Coòpolis, L'Apòstrof, La Pera, Ateneu Cooperatiu de les Terres Gironines, Ateneu Cooperatiu del Vallés Occidental i Ateneu Cooperatiu del Vallés Oriental.

Aquest fons s'estructura en dues fases. La primera fase vol donar suport a totes aquelles iniciatives democràtiques i solidàries que han adaptat la seva activitat i donen una resposta directe davant la crisi i que a més incideixen en cinc sectors claus per a fer front a l'emergència sanitària i al confinament domiciliari: tèxtil, tecnologia i fabricació 3D, producció i distribució agroecològica, cures, habitatge. La segona fase vol reforçar totes aquelles cooperatives que hagin incrementat el seu capital social amb data posterior al 14 de març de 2020 o entitats que constitueixin de nou un procés de capitalització, generant així un efecte multiplicador dels recursos propis.

Des de la XAC es participa activament en la creació i execució d'aquest fons, realitzant tasques de coordinació, de participació a la comissió que gestiona les entitats que es presenten i formant part activa de l'equip impulsor. Inicialment es fan reunions setmanals des de principis d'abril fins al juliol i a partir de setembre les reunions passen a ser quinzenals fins a finals de desembre.

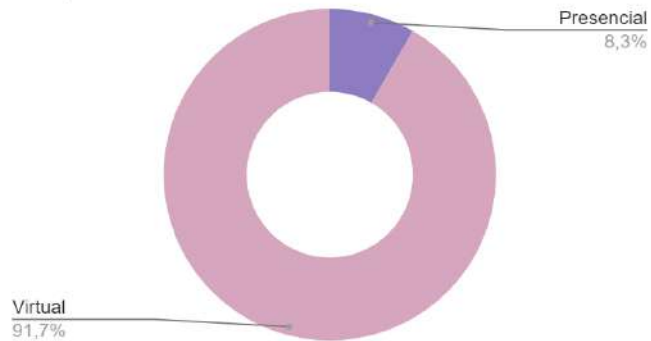
4.2. Activitat del Grup Motor

Nº trobades: 24

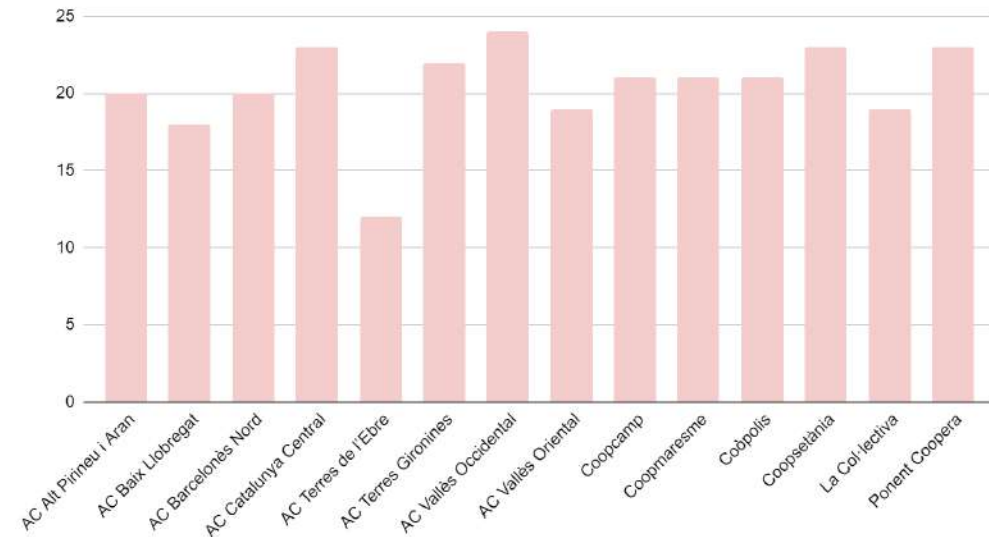
Presencialitat:

Grup motor

Participació:

Número de reunions que s'ha participat per Ateneus Cooperatius

Projectes i/o accions a destacar

Una de les principals accions del GM de la XAC és la gestió del dia a dia de la pròpia xarxa amb l'objectiu de donar resposta als diversos temes i necessitats que sorgeixin arran de l'activitat dels AC que la conformen. Per tal d'abordar algunes de les accions i tasques pròpies del GM, quan aquestes suposen una càrrega de treball significativa i que requereix de certa constància, s'ha optat per la creació de petites comissions de treball. Es detallen les següents:

- Comissió Assemblees de la XAC: aquesta comissió està formada per persones del GM amb l'objectiu de preparar les assemblees de la XAC i poder optimitzar-les. Així doncs, es prepara les ordres del dia, es distribueixen rols (redacció de l'acta, recollida de torns de paraula, moderació, etc.), s'organitzen les dinàmiques participatives en el cas siguin necessàries i també es fa el seguiment i buidat de tot el contingut generat en el si de l'assemblea per tal de detectar els temes i tasques pendents i garantir que s'abordin en l'espai de la XAC corresponent.
- Comissió de governança: encarregada de plantejar i dirigir el procés de definició del model de governança que s'està impulsant a dia d'avui des de la XAC. Entre les principals tasques destaca l'assimiliació de tota l'activitat de la XAC, amb l'objectiu d'endreçar-la dins del procés de definició de governança per evitar perdre accions pel camí.
- Comissió de redacció de la memòria tècnica de la XAC: aquesta comissió ha estat l'encarregada de redactar aquesta memòria tècnica. Entre les principals tasques es troba el recompte de trobades (a partir de la informació recollida per l'OT) i el buidatge de les actes per tal de plasmar la participació i els diferents temes tractats en cadascun dels òrgans i espais que conformen la XAC.

4.3. Activitat dels grups de treball

Grups coordinats des de l'Oficina Tècnica

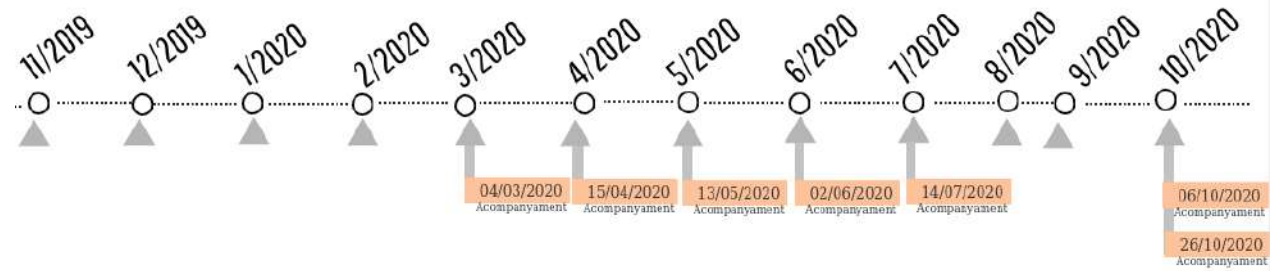
GT Acompanyaments
GT Agroecologia
GT Aliances i prescriptors
GT Comunicació
GT Diagnosi i mapeig
GT Educació
GT Habitatge
GT Relleu Cooperatiu

Grups sorgits de la pròpia organització en xarxa

GT Formació
GT Justificació
GT Mesures Covid-19
GT Back office
GT Cures (latent)

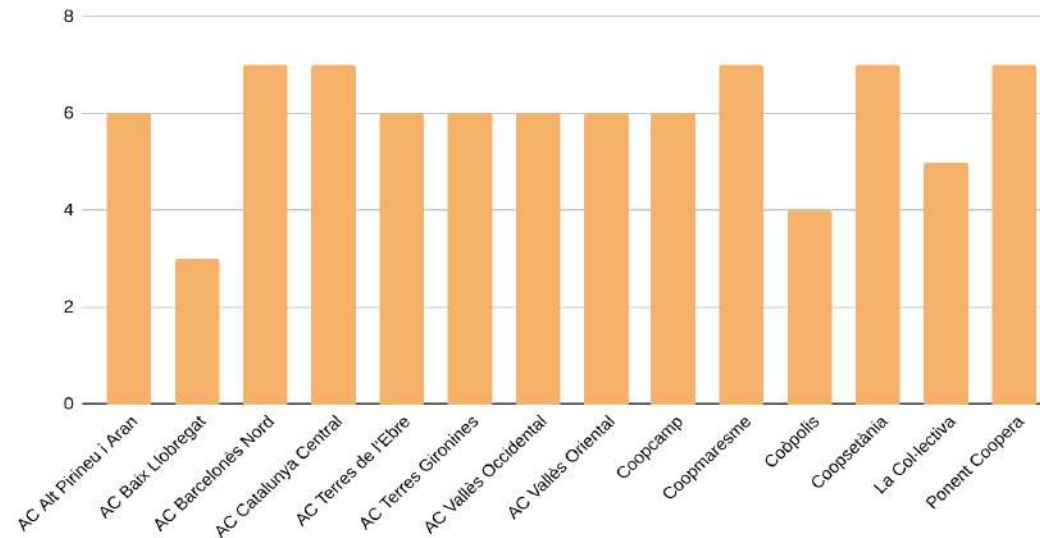
GT Acompanyaments

Nº trobades: 7

Participació:

Número de reunions que s'ha participat per Ateneu Cooperatiu

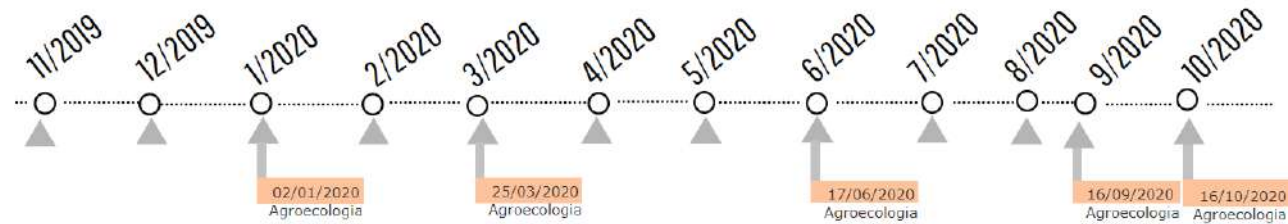

Projectes o accions a destacar

- Definició d'estratègies per aconseguir certa incidència en els diferents Registres de Cooperatives per tal d'agilitzar els tràmits
- Elaboració d'una base de dades o repositori de models d'estatuts redactats pels diferents AC
- Identificació d'eines i compartir metodologies i estratègies a l'hora de treballar els acompanyaments (exemple: compartir fitxes de seguiment, fer una guia de material, etc.): creació i consolidació
- Taller sobre models d'organització
- Formació "Procés de regularització de persones migrades en el marc d'un projecte d'ESS"
- Compartir idees i experiències en relació a la resolució Covid-19, pel que fa a l'acompanyament a projectes d'ESS, i definir un model d'acompanyament en situació de pandèmia
- Identificació conjunta de necessitats formatives del propi GT
- Debat sobre els límits del servei d'acompanyament a la creació, transformació i consolidació, i les línies vermelles en relació a altres agents com les gestories privades (exemple: ERTO's)
- Elaboració d'un "Protocol de derivació de casos" entre AC

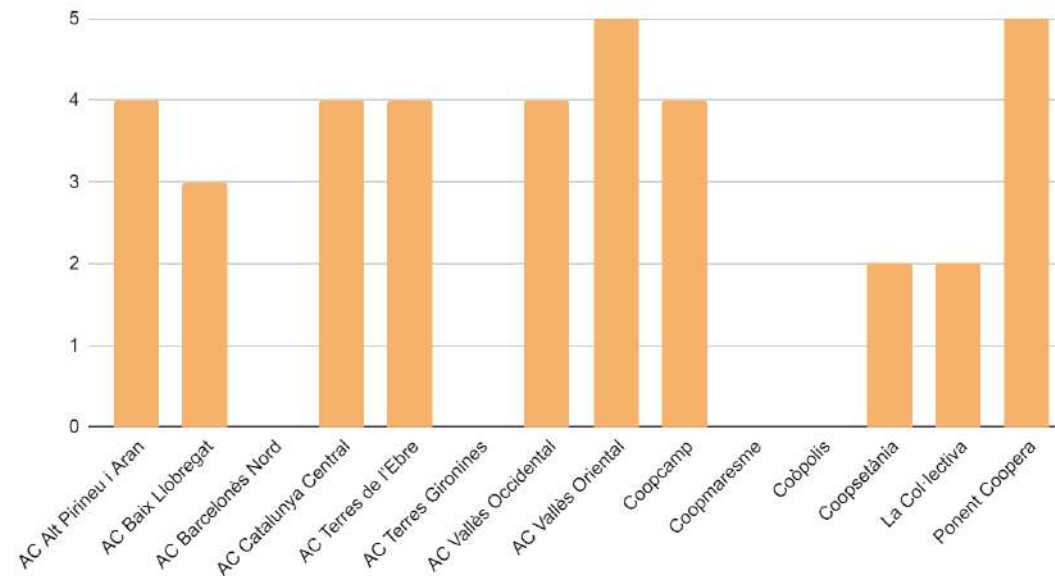
GT Agroecologia

Nº trobades: 7

Participació

Número de reunions que s'ha participat per Ateneu Cooperatiu

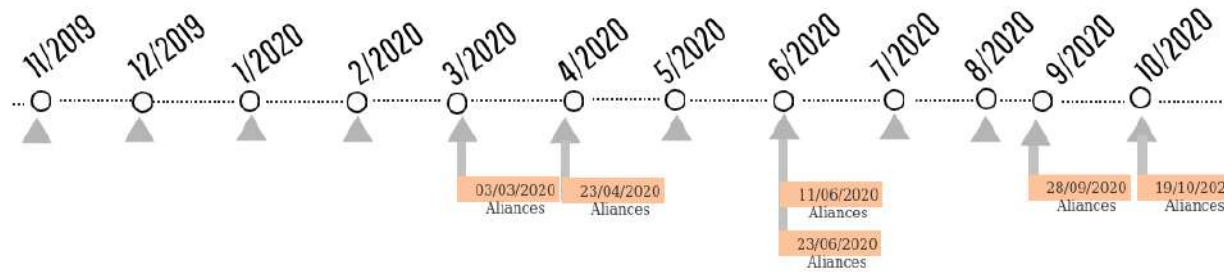

Projectes o accions a destacar

- Ajuts a la jove incorporació: reprendre el contacte amb el DARPA i investigar sobre la transposició del reglament de l'ajut en d'altres països europeus propers
- Buidatge de les relacions que cada AC té amb els Grups Leader
- Completar la guia d'acompanyaments per a la creació de projectes del sector agroecològic
- Investigació Espais test agraris
- Esquema d'itinerari d'acompanyament a projectes agroecològics
- ☀ • Col·laboració dels AC en la campanya Abastiment Agroecològic per donar suport a la pagesia durant el confinament, impulsada per Arran de terra SCCL i Pam a Pam.
- ☀ • Rèplica de la campanya iniciada per Coopcamp #hofemagroecològic i adaptació dels materials per a poder ser utilitzats per a tots els AC
- Presentació de la sectorial de cooperatives de consum de la Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuaris de Catalunya
- Estudi de possibles noves aliances o col·laboracions (Barcelona Capital mundial de l'Alimentació Sostenible 2021, Banc de Terre, Eins La COL, lesmed)

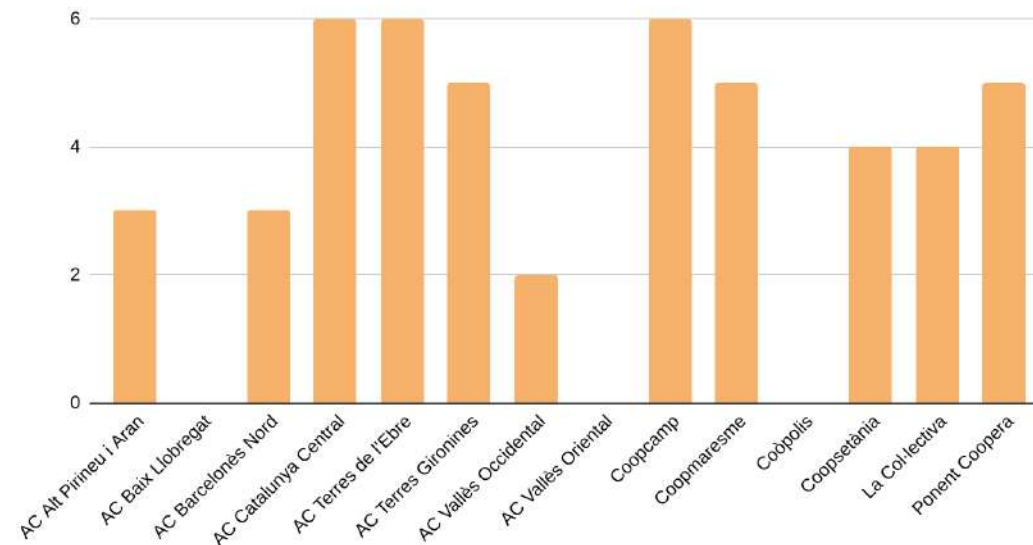
GT Aliances i prescriptors

Nº trobades: 6

Participació:

Número de reunions que s'ha participat per Ateneu Cooperatiu

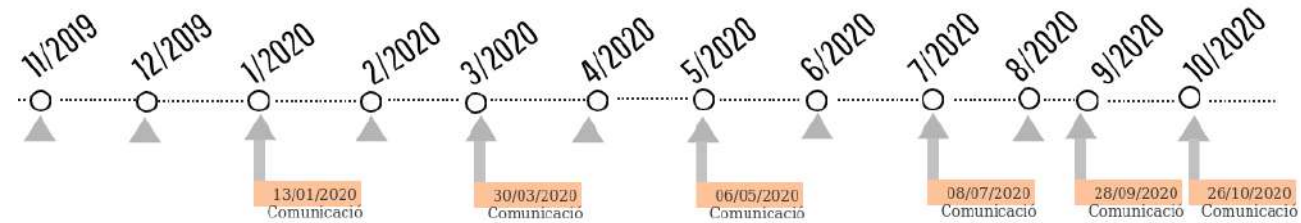

Projectes o accions a destacar

- Definició conjunta de l'itinerari formatiu per gestories, assessories i prescriptores que impartiran els 14 AC arreu del territori. Aquest itinerari ha estat treballat entre els diferents AC que participen del grup de treball, i també amb els diferents proveïdors de les formacions
- Definició i unificació dels critèris per atorgar i renovar el segell "Aquí assessorem l'economia social" que distingeix les gestories i assessories que han realitzat l'itinerari formatiu
- Definició i unificació dels compromisos, de les dues parts, en relació al segell "Aquí assessorem l'economia social"
- Definició i unificació del qüestionari de valoració de l'itinerari formatiu
- Unificació de la imatge gràfica del segell
- Elaboració del disseny de càpsules de difusió conjuntes de l'itinerari
- Arran de la Covid-19 i de la realització de les formacions online, alguns AC es plantegen la possibilitat de realitzar els itineraris formatius de manera conjunta

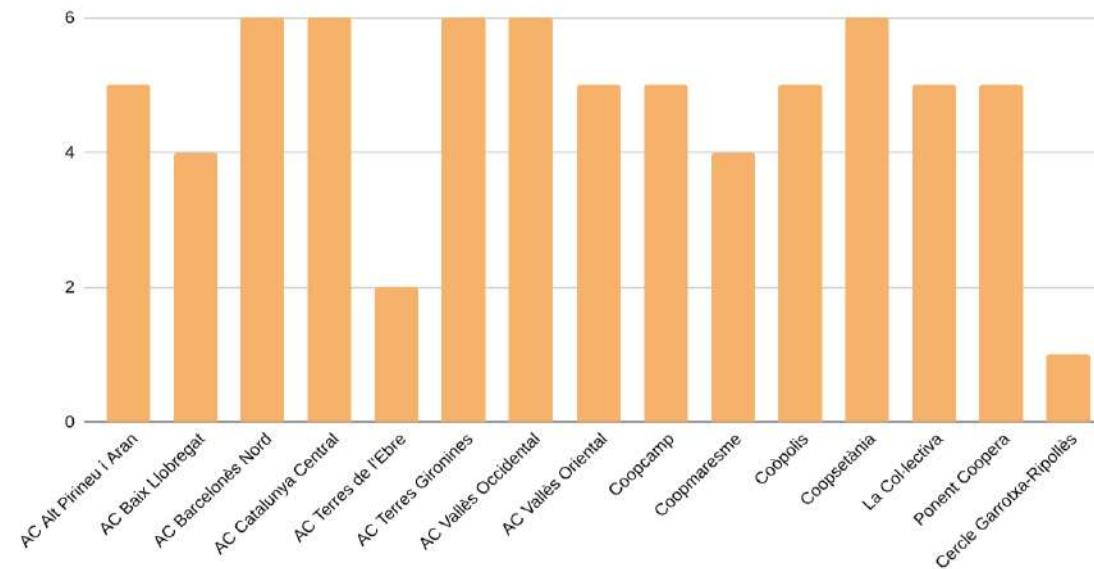
GT Comunicació

Nº trobades: 6*

Participació:

Número de reunions que s'ha participat per Ateneu Cooperatiu

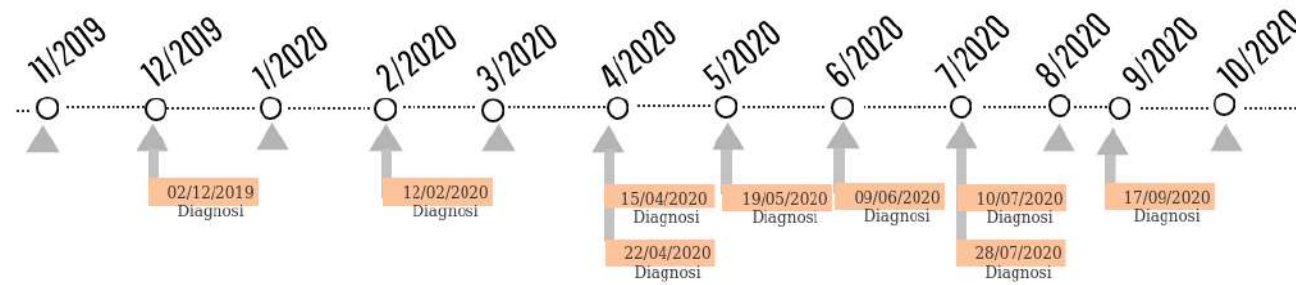
* Nota: Cal sumar 7 reunions extra per preparar la campanya "Més Que Mai, Ateneus Cooperatius"

Projectes o accions a destacar

- Inici de la definició d'un pla estratègic de comunicació de la XAC, definició conjunta d'objectius, difusió de la marca i elements de valor, *benchmarking*, etc.
- Col·laboració amb la campanya "Valors ESS" del Programa d'ES per part d'alguns AC
- Coordinació de la comunicació conjunta d'actes del Programa d'ES (acte inaugural, networking Ateneus i Singulars, JOBarcelona, BizBarcelona, FSMET, Dia Internacional del Cooperativisme, Jornada ICAB, FESC, etc.)
- Recull de propostes que permetin maximitzar l'impacte de les actuacions de la XAC
- ☀️ • Campanya de comunicació conjunta "Més que mai, Ateneus Cooperatius a prop vostre" on s'explica com els AC han adaptat la seva activitat habitual per donar resposta a la situació d'emergència sanitària i les implicacions socioeconòmiques de la mateixa
- ☀️ • Suport comunicatiu a les entitats impulsores del Fons Cooperatiu per a l'Emergència Social i Sanitària
- ☀️ • Recull de materials i accions que cada AC ha fet durant la primera onada (campanyes de suport a sectors concrets, reculls de mesures oficials publicades, enquestes a projectes, etc.)
- Trobada amb Nexe.coop (revista de la FCTC) per estudiar possibles col·laboracions i compartir continguts; col·laboració amb especial DIC del Diari Ara; col·laboració amb programa d'entrevistes a Projectes Singulars del Matí de CatRàdio; col·laboració amb proveïdores de comunicació en el bloc d'ES de La Vanguardia per part d'alguns Ateneus
- Preparació campanya sobre relleu cooperatiu
- Difusió de la presentació del Pacte per una Economia per la Vida
- Difusió ESScape room virtual de la XAC "VilaESScoop"

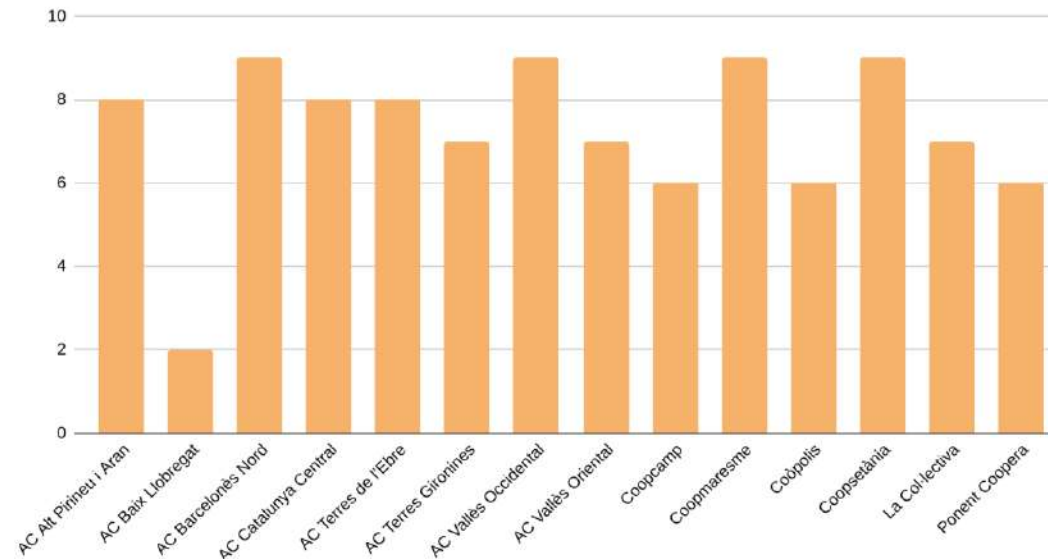
GT Diagnosi i mapeig

Nº trobades: 9

Participació:

Número de reunions que s'ha participat per Ateneu Cooperatiu

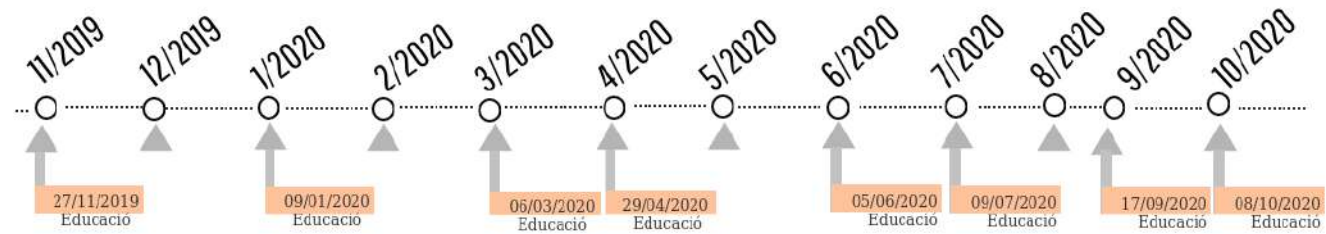

Projectes o accions a destacar

- Augment de la coordinació en relació al Mapeig i la Diagnosi, amb les entitats representatives, el Consell Assessor del Programa d'ES, Pam a Pam, el Balanç Social i la XES.
- Elaboració d'un informe conjunt de diagnosi sobre l'estat de les entitats de l'ESS catalana en relació a l'afectació de la situació generada per la Covid-19 amb l'objectiu de dimensionar l'impacte i detectar necessitats tant per sectors com per territoris perquè des dels AC puguin adreçar formacions, acompanyaments, etc. per a facilitar-ne la seva resolució.
- Elaboració d'un model de fitxa per a la recollida de pràctiques transformadores amb uns criteris consensuats per tots els AC

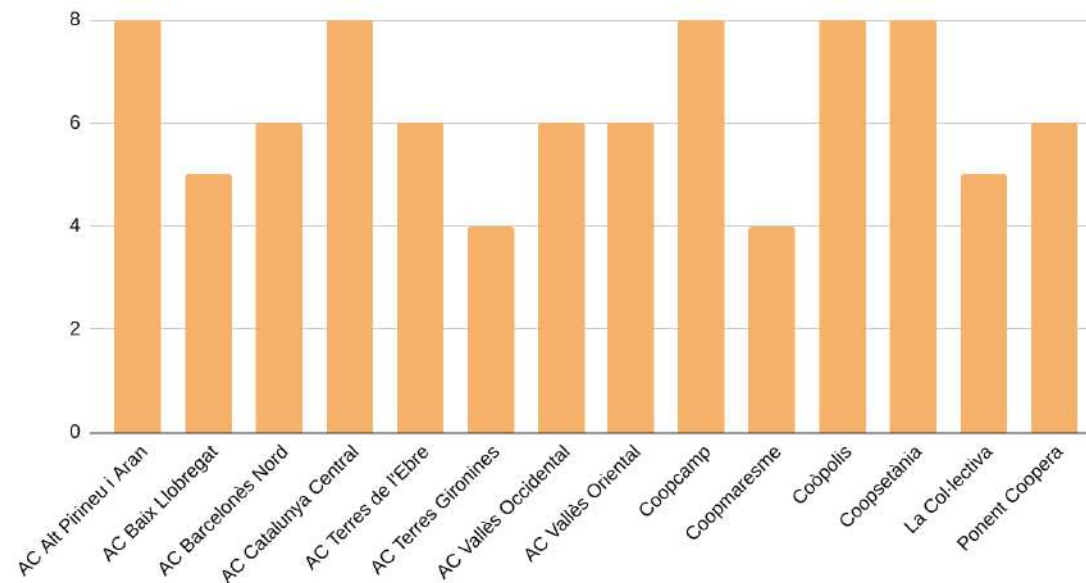
GT Educació

Nº trobades: 8*

Participació:

Número de reunions que s'ha participat per Ateneu Cooperatiu

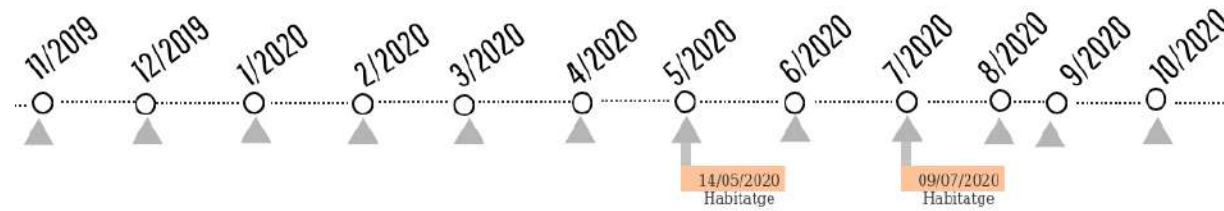
- Nota: Cal afegir 11 reunions extra de la comissió ESScape room i les següents comissions: formació per al professorat, unificació de rutes cooperatives i creació de cooperatives d'alumnes

Projectes o accions a destacar

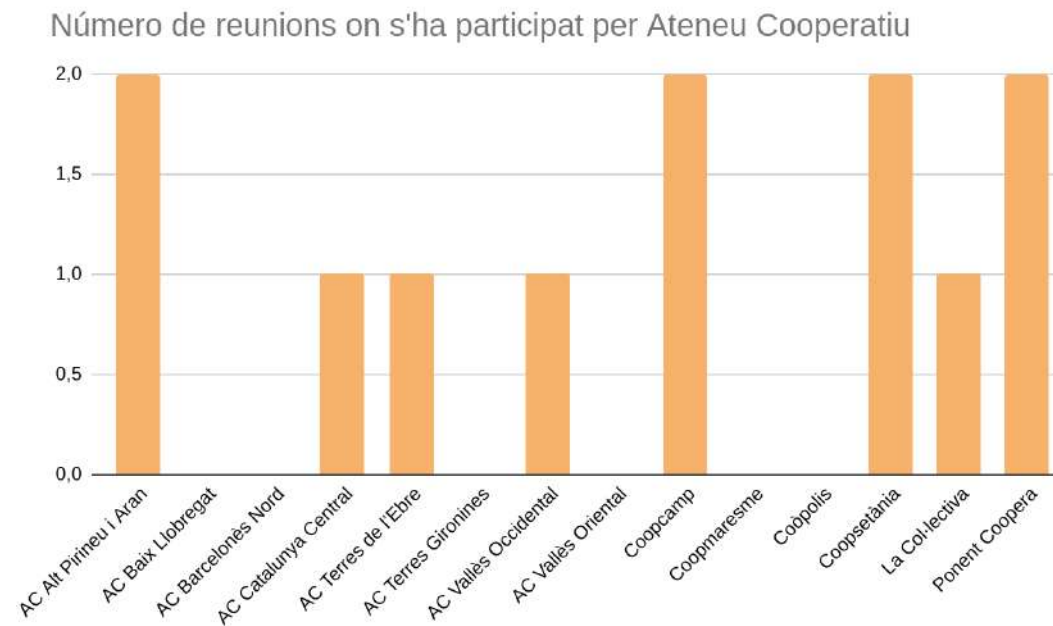
- Coordinació amb DG per evitar duplicitats en relació al Programa de finances ètiques i l'ESS a les escoles, Departaments d'Educació i Treball
- Investigació de fórmules que permetin aprofitar tots els recursos disponibles per maximitzar el coneixement i difusió de l'economia social i la fórmula cooperativa als centres educatius.
- Cerca de punts en comú de l'oferta educativa i els materials dels diferents AC i sistematitzar-ho per poder presentar les accions de forma conjunta i potenciar-ne així la difusió (carta de serveis).
- Unificació de formularis d'avaluació per a centres educatius
- Treball per la unificació d'un catàleg de serveis per al professorat
- Relació amb el Projecte Singular Educoop
- ☀ • Posicionament conjunt i consens en relació a la continuïtat de l'eix E en el marc de la Covid-19 i també de cara a la nova ordre
- ☀ • Disseny i posada en marxa de l'ESScape Room virtual per treballar l'ESS amb alumnat d'ESO (amb presentació a la FESC 2020)

GT Habitatge

Nº trobades: 2

Participació:

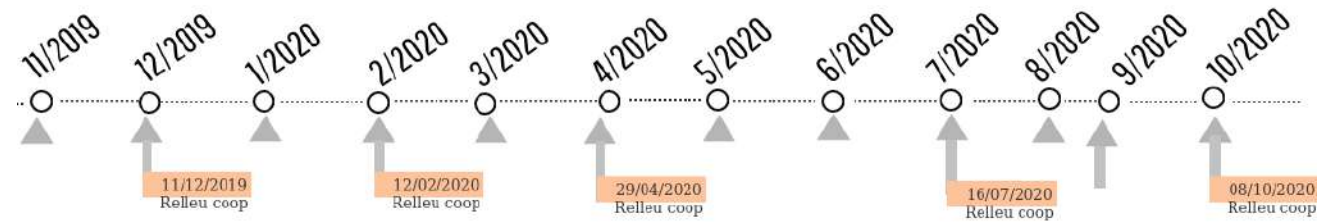

Projectes o accions a destacar

- Creació de la Motxilla de l'habitatge cooperatiu, un document on es recullen diferents recursos relacionats amb els diferents àmbits del cooperativisme d'habitatge (entitats de referència, finançament, serveis tècnics, experiències d'arreu, etc). Aquesta motxilla s'ha compartit en el marc d'una comissió d'habitatge de la XES amb l'objectiu d'enriquir-la
- Proposta d'organitzar una jornada conjunta en el marc del grup de treball amb els objectius de donar a conèixer la figura del cooperativisme d'habitatge en cessió d'ús i relacionar-ho amb la potencialitat de solucionar la problemàtica d'accés a l'habitatge que es dona a les zones rurals

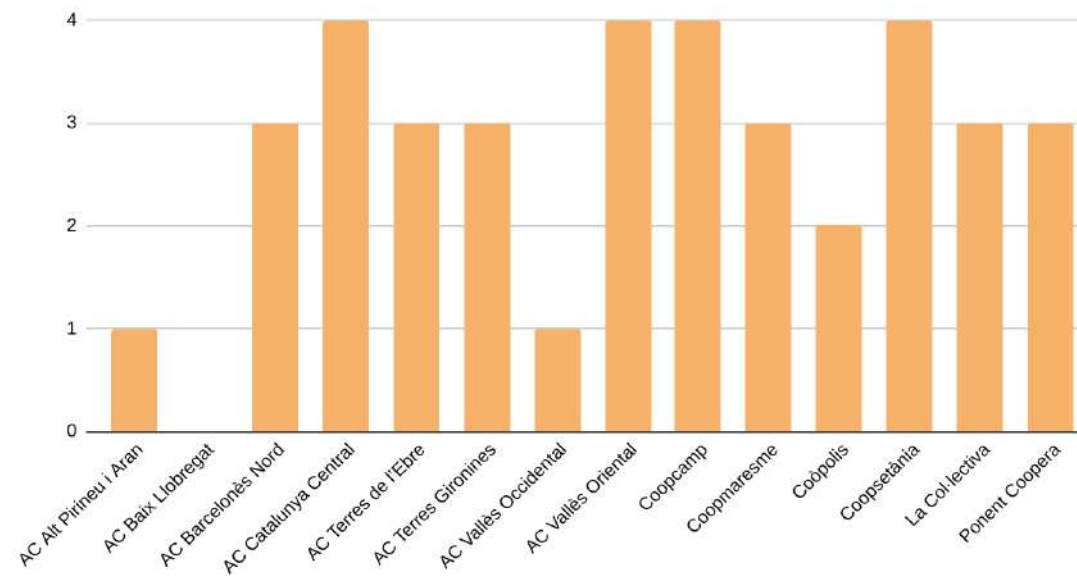
GT Relleu cooperatiu

Nº trobades: 5

Participació:

Número de reunions on s'ha participat per Ateneu Cooperatiu

Projectes o accions a destacar

- Creació d'un document compartit on es recopilen els casos d'èxit de relleu cooperatiu acompanyats pels AC (19 casos)
- Treball al voltant de la redacció del conveni amb el Centre de Reempresa. L'objecte del conveni és regular les relacions de col·laboració entre els AC i els espais Reempresa de Catalunya.
- Edició conjunta del material "Cooperem per l'èxit del relleu empresarial" amb l'objectiu de promoure la continuïtat d'empreses properes al tancament acompanyant a projectes col·lectius, facilitant eines perquè el relleu pugui fer-se a través de cooperatives, i mostrar de quina manera es pot donar suport a tècniques de promoció econòmica i ocupació
- Creació d'una motxilla de recursos amb diferents materials al voltant de la figura del relleu cooperatiu per tal que estiguin a disposició de tots els participants del Grup de Treball.
- Organització d'una jornada, en el marc de la FESC 2020, per donar a conèixer la figura del relleu cooperatiu impulsada per Coòpolis i Ponent Coopera, amb la col·laboració d'altres AC

GT Justificació

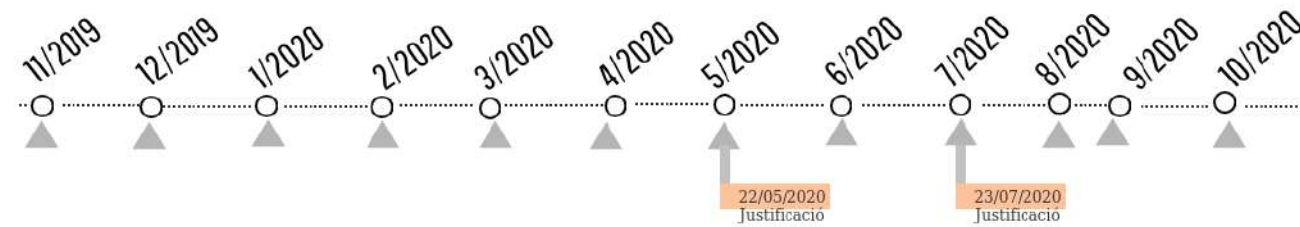
Origen del grup

Anteriorment a la creació del GT, es va treballar en diferents assemblees de la XAC la necessitat de tenir una reunió amb el cap d'àrea Francesc González i l'equip tècnic de la Direcció General per tal de compartir el recull d'incidències en la justificació de la convocatòria 2018-2019 i treballar per agilitzar el procés justificatiu de la convocatòria 2019-2020.

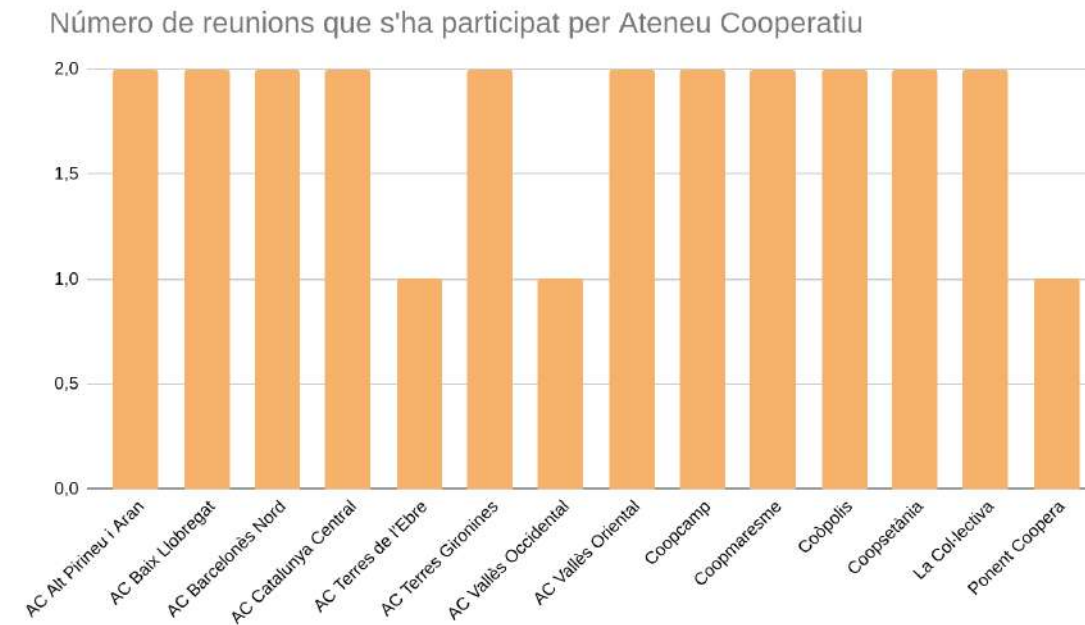
El 21 de febrer va tenir lloc la reunió on hi van ser presents Coòpolis i Coopsetània, l'equip tècnic de la DG i en Francesc González. La reunió va servir per a compartir les incidències, aclarir dubtes i fer propostes. Un dels acords per agilitzar la comunicació entre la XAC i la DG fou que s'elaboraria una llista de persones encarregades de la justificació de cada AC i que es donaria resposta a l'equip tècnic de la DG a qüestions que volien tenir en compte per la justificació d'aquesta convocatòria.

El grup, doncs, neix arrel de la centralització d'aquest llistat de persones que es fan càrrec de la justificació dels diferents AC. Inicialment havia de servir per recollir les respostes i propostes a les qüestions tècniques de què la DG volia tenir un retorn per adequar la justificació a les posicions dels AC. Fins al 27 de març es va elaborar la llista i es van recollir les respostes que es van enviar a la DG. La DG va fer arribar els documents justificatius pendents de validar i, arran d'aquests, es va convocar la primera reunió del Grup de Justificació el 23 de juliol.

Nº trobades: 2

Participació:

Projectes o accions a destacar

- Generació d'un grup de treball amb totes les persones responsables dels AC de la seva justificació per detectar incidències tècniques respecte la justificació i fer-ne un traspàs global coordinat a l'equip tècnic de la Direcció General
- Mecanisme de compartició de dubtes per a la justificació amb tots els AC

GT Formació

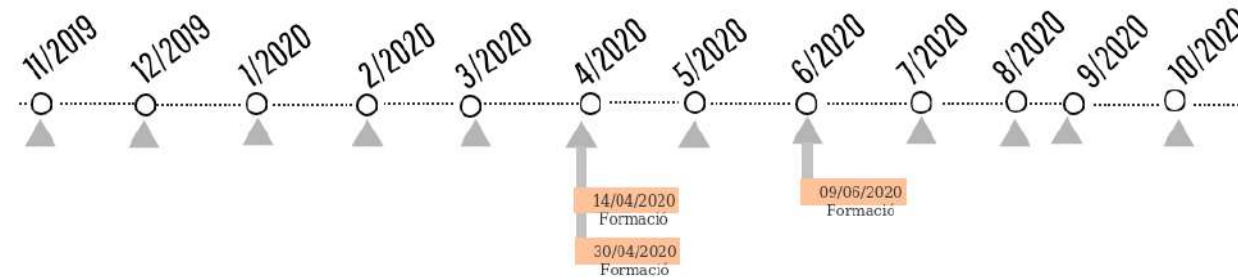
Origen del grup

Des de la XAC s'elabora un pla de treball conjunt adaptat al nou edicte que modifica els objectius i accions de l'ordre, pensats per donar resposta a les necessitats que es van detectant en el territori. Entre elles, es crea un GT de Formació per coordinar i compartir les formacions (en línia) previstes per tots els AC. Partint de les necessitats que es van detectant tant des del GT, com de projectes acompanyats, com dels propis equips tècnics dels AC, permet anar adoptant poc a poc les accions formatives i anar planificant de forma cada vegada més conjunta entre AC.

Projectes o accions a destacar

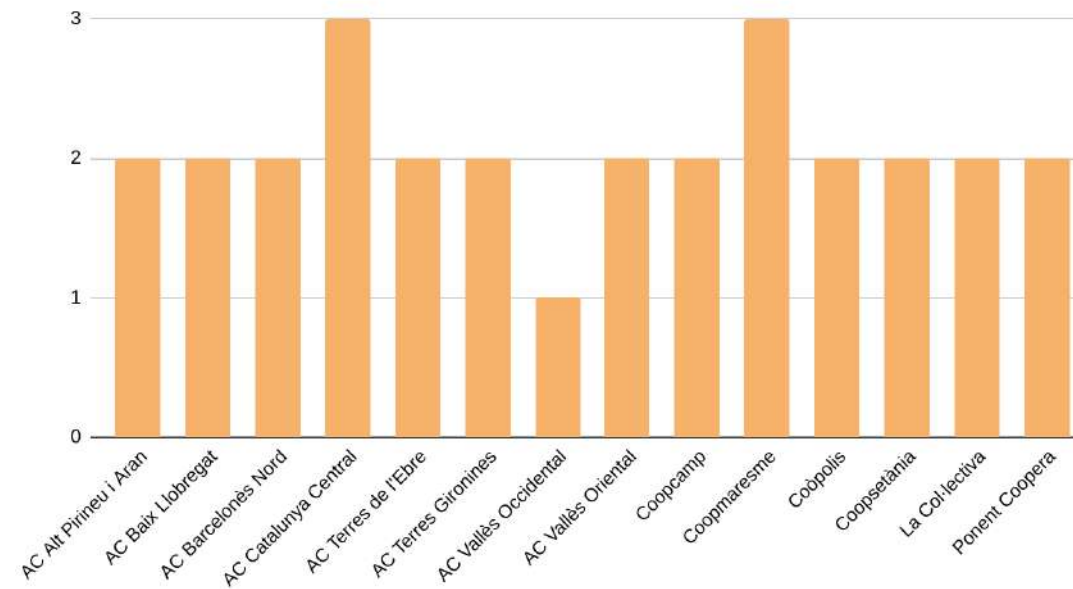
- Sistematització de la informació i tenir un recurs per coordinar la detecció de necessitats i/o el plantejament d'accions
- Compartir formacions d'èxit i proveïdores especialitzades per fer formació
- Articular l'agenda indicant les formacions obertes i fer reforç comunicatiu en el context d'obertura de l'abast territorial de les sessions online
- Coproduir i cofinançar accions formatives entre diferents AC com a estratègia d'estalvi
- Mancomunar i intercanviar experiències i bones pràctiques en la transició digital (Educoop, Back office, eines digitals per evitar la bretxa digital, etc.)

Nº trobades: 3

Participació:

Número de reunions que s'ha participat per Ateneu Cooperatiu

GT Back office

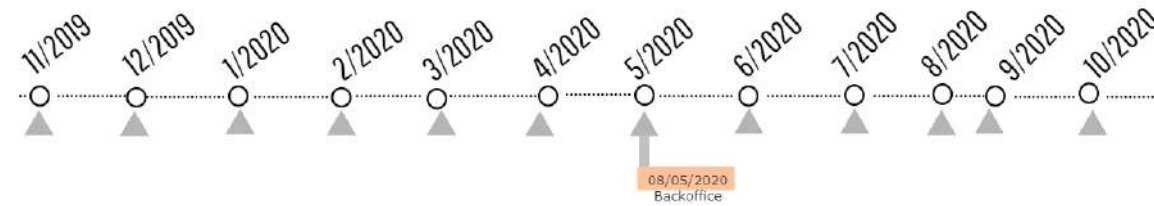
Origen del grup

Durant la convocatòria 2018-2019, Coòpolis va desenvolupar una eina de gestió de l'activitat per a les inscripcions a les formacions i acompanyaments, que ha anat millorant mica en mica i incorporant noves funcionalitats. L'eina s'obre a la participació de la resta d'AC perquè el puguin incorporar, i es crea un grup de treball o comissió per proposar millores i posar en comú les necessitats segons les característiques dels diferents AC. Els Ateneus que han fet servir l'eina de back office durant la convocatòria 2019-2020 son: Coòpolis, CoopCamp, CoopMaresme, AC Catalunya Central, AC Vallès Occidental, AC Barcelonès Nord i Ponent Cooperativa. S'incorporen durant la convocatòria: Coopsetània, AC Terres Gironines, AC Terres de l'Ebre i La Col·lectiva.

Projectes o accions a destacar

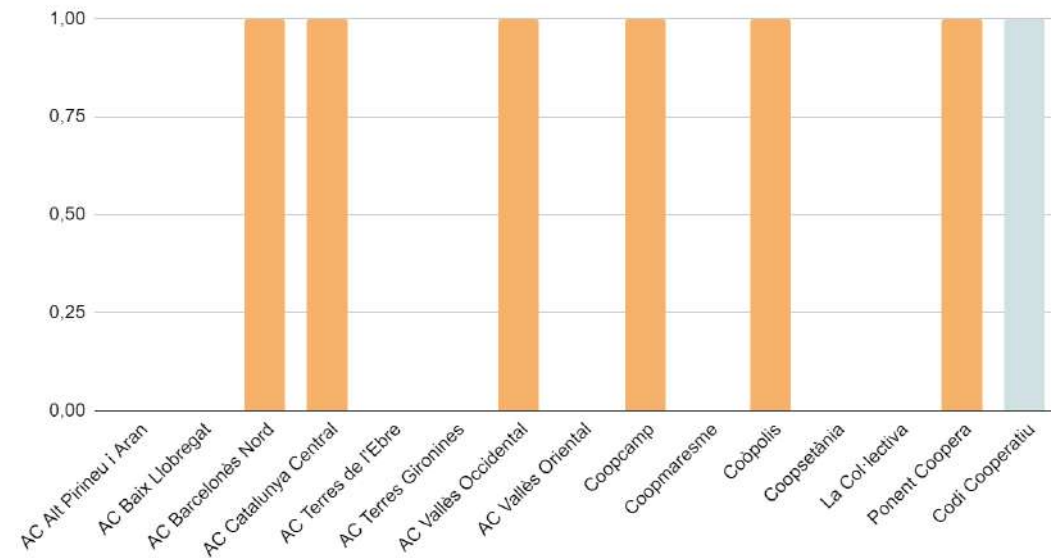
- Generació d'una llista de correu a través de la qual es van plantejant els dubtes i problemes durant la convocatòria, que s'intensifica durant el període de justificació, on es comparteix la metodologia i maneres de fer dels diferents AC així com les incidències
- Creació d'una pàgina de documentació, vinculada al back office dels diferents AC, que s'actualitza amb les diferents noves funcionalitats i canvis
- Quan s'incorpora un nou AC es reuneix amb Codi Cooperatiu i es fa una formació sobre l'ús de l'eina

Nº trobades: 1

Participació:

Número de reunions que s'ha participat per Ateneu Cooperatiu

GT Mesures Covid-19

Origen del grup

- El GT es crea per generar el "Document de mesures Covid-19" impulsat pel GM arran de la situació d'incertesa i inestabilitat durant el primer estat d'alarma. Aquesta situació inesperada, suposa que els AC haguem hagut de repensar la nostra activitat per continuar estant al costat de les iniciatives ESS dels territoris. Arran de les necessitats compartides per diversos AC en les reunions de GM, es detecta que els AC són espais de referència per a entitats de l'ESS a l'hora de consultar informacions sobre com tramitar un ERTO, a quins ajuts podien optar com entitat, etc.

També a partir de l'allau de noves normatives, ajuts, canvis, etc. que hi ha haver durant el primer estat d'alarma la XAC decideix coordinar esforços* per crear un document que vagi recollint informació sobre nous ajuts, noves mesures, canvis en les mesures ja vigents, etc. i que sigui útil a tots els AC per donar resposta a les consultes que reben, i útil també a les pròpies entitats que necessiten aquesta informació. Al maig, quan sembla que la situació millora i les mesures van més orientades a la reactivació econòmica i a la represa de l'activitat, es readapta el document i se'n crea un de nou sobre mesures de reactivació econòmica.

* En el cas d'aquesta comissió, engegada des del Grup Motor al mes de març, s'han fet un total de 5 reunions virtuals i la resta de la coordinació s'han realitzat per correu electrònic.

**Document
"Mesures Covid-19"**

Nº actualitzacions: 7

Versió 1: 24/03/2020
Versió 2: 26/03/2020
Versió 3: 01/04/2020
Versió 4: 09/04/2020
Versió 5: 24/04/2020
Versió 6: 06/05/2020
Versió 7: 19/05/2020

**Document
"Mesures Covid-19" i
de reactivació
econòmica**

Nº actualitzacions: 3

Versió 1: 25/05/2020
Versió 2: 15/06/2020
Versió 3: 02/07/2020

5. Conclusions i reptes

5.1. Conclusions tècniques

- **Intercooperació:** La XAC genera GT per tal de resoldre qüestions tècniques entre AC que permeten tant agilitzar qüestions tècniques (GT Justificació, GT Back office) com mancomunar recursos (GT Formació, GT Mesures Covid-19), de manera que es consoliden propostes intercooperatives vinculades a aquesta mancomunitat de recursos i esforços.
- **Augment d'interacció:** Tal com es pot veure al cronograma d'accions de la XAC, es pot afirmar que hi ha hagut un augment significatiu de les trobades, tant pel que fa als grups de treball com del GM, des de mitjans de març, moment en què es decreta l'estat d'alarma per la pandèmia de la Covid-19. Cal destacar l'augment de trobades del GM, que les duplica respecte a la situació prèvia de l'estat d'alarma, fet que no passa amb les trobades de l'Assemblea de la XAC, que segueixen un ritme temporal semblant al que es venia donant pre-pandèmia.
- **Millora de l'agilitat:** L'augment de participació no només es veu en el nombre de trobades, sinó que la interacció dels AC també augmenta; també cal afegir que totes les trobades a partir del decret de l'estat d'alarma es fan telemàticament, fet que sembla que agilitza la possibilitat d'encontre entre AC.
- **Mancomunitat de recursos:** Les accions dutes a terme tant des dels grups de treball com des del GM prenen una direcció intercooperativa molt forta des del context de la Covid-19, on es comencen a generar accions conjuntes (campanyes conjuntes des del GT Comunicació, diagnosi d'àmbit català, etc.), així com ajuntar esforços per ampliar l'oferta formativa, que permeten un abast territorial més ampli i una mancomunitat de recursos com a mesura d'estalvi.

5.2. Conclusions estratègiques

- **Governança:** La XAC es troba immersa en un procés de definició de la seva governança com a organització. Aquest procés serà abordat durant l'any 2021 amb un pla de treball associat
- **Autoorganització:** S'avança cap a l'autoorganització de la XAC entenent que el dispositiu Ateneus Cooperatius supera els límits de la pròpia subvenció i avança cap a ser una eina territorial d'enxarxament, impuls i creació d'ocupació de l'economia social i solidària.
- **Estratègia externa:** Es percep una intercooperació des dels diferents GT i des del propi GM amb diferents agents de l'ESS amb qui es teixeixen relacions i aliances claus d'on es deriven debats i projectes estratègics de país.

5.3. Reptes de futur

- **Consolidació de la XAC:** La consolidació de la XAC pot ser una eina rellevant en mans de l'ESS per la transformació de les relacions econòmiques i socials del país. Juntament amb molts altres espais i agents, la seva acció concertada pot esdevenir una caixa de ressonància alhora que un espai de transferència i de creació de coneixement i pràctiques.
- **Espais de debat:** Per assolir aquesta consolidació de la XAC i dels seus òrgans emergents de coordinació es fa necessari que aquesta pugui disposar dels espais de debat en el sí dels AC i entre AC. Des del 2017 i fins l'actualitat, amb diferent intensitat, nombrosos AC han apostat des dels recursos propis de les entitats que els componen per la convocatòria regular de trobades i accions concretes.
- **Eixos estratègics:** Finalitzat el procés de discussió sobre l'ideari dels AC i la definició de la seva naturalesa, ara la XAC encara una nova fase dins del seu procés de consolidació que passa per establir uns eixos estratègics de treball, interns i externs, a dur a terme en els següents cursos.
- **Línies de treball:** Les línies de treball inicials que es contemplan són:
 1. Formació dels equips tècnics dels AC i de les entitats que els conformen en economia cooperativa, economia de les cures i feminista, etc.
 2. Detecció i establiment de sectors econòmics centrals als territoris i a nivell nacional, i establir-hi estratègies coordinades d'intervenció
 3. Accions comunicatives de foment del cooperativisme i l'ESS a nivell local, visibilització dels AC i de la XAC
 4. Accions de vinculació del món rural i el món urbà a través de circuits conjunts
 5. Definició i defensa dels interessos de la XAC i dels AC en el procés de redacció de la nova ordre de subvencions i encaix dels mateixos a la nova Llei d'Economia Solidària.

Xarxa d'Ateneus Cooperatius

Febrer de 2021

